

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Miskolci X. Országos Sörárpavásár.

A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve Miskolcon 1907. évi augusztus 22-én, csütörtökön a vármegyeháza nagytermében Országos Sörárpavásárt rendez.

A vásár d. e. 9—12 óráig, d. u. 2—4 óráig tart.

A vásáron a közvetlen vétel és eladás szabad. Bizományban a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezte” is közvetíti az eladásokat. Minden eladást a rendező-bizottság ellenőríz. — Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és bejelentési ivatek alapján történnek.

A vásáron résztvenni óhajtó eladó árpájából a „Borsodmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatalának faj és minőségként 5 kg. mintát s amennyiben az árpa eladásával a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét” óhajtja megbízni, egyidejűleg ugyanazon mintából 3 kg.-ot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, Alkotmány-utca 31.) is beküldeni tartozik.

A minták legkésőbb augusztus 20-ig beküldendő.

A vásár üzletszabályzatát és a bejelentési ivatek levélbeli megkeresésre a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala megküldi.

Termelők figyelmébe. A Miskolci Hitelintézet r.-t. igazgatósága azon kedvezményt nyújtja a t. termelőknek, hogy a sörárpavásárra bejelentett árpát a vásár napjáig miskolci terménys áruházaiba fekbér felszámítása nélkül kész beraktározni s arra megfelelő előleget adni. Ez ügyben sziveskedjenek a termelők közvetlenül a nevezett intézethez fordulni.

A földbirtokosok helyzetéről különös tekintettel a középbirtokosokra.

Irta: Ugron Zoltán.

Csodálkozva látom, hogy e mindig aktuális kérdéshez, a szerkesztőség felhívása dacára, oly kevesen szólnak hozzá. Ez apathikus közönyt okát abban vélem feltalálni, hogy a gazdasági közönség még a messze jövőben sem bízik e nagyfotosságú kérdés sikeres megoldásában és abban, hogy a kormány azt mással mint hazafias frázisokkal előbbre vigye.

Mint ezen ügy régi harczoza, Pókay fellépését e téren csak dicsérhetem. Diagnózisa arra vall, hogy teljesen tisztában van ezzel a kérdéssel. Tudja, hogy ezeréves államunk fenntartója a középosztály volt, még pedig a középosztály gerincét képező középbirtokosság. Sejteti, hogy a jövőben is a középbirtokos-osztály anyagi jóléte lesz alkotmányunk legerősebb biztosítója, mert birtok nélküli hivatalnoki kar még nem tarthatja fent az országot, míg az új földbirtokosok lehetnek ugyan a föld jobb kihasználói, de távolról sem helyettesítői annak az osztálynak, mely államfentartó erővel születik.

Pókay helyes érzékére vall, hogy a segítséget elsősorban a hitel rendezésében keresi. A pénzhány és a drága hitel sokkal több középbirtokos romlását okozta, mint a magyar nemességnek annyiszor felhányt hanyagsága és könnyelműsége. Még a szakértelem hiányát sem hagyhatjuk meg a középbirtokos osztály elpusztult részének sirja felé állított súlyos emlékkövek között, mert tapasztalásom szerint a szakértelem még ma sem bírja ellensúlyozni a pénz drágaságát, hát még a 80—90-es évek rossz értékesítési viszonyai között, vagy éppen az 1848—49. évek dúlása és az abszolútizmus birtokellenes kormányzata alatt.

Itt álljunk meg egy szóra. Mikor nem volt középbirtokosellenes a hangulat 67 óta is és mikor emancipálta magát ettől a kormányzat? Soha! Ha jogosan vetik szemére a középbirtokos-osztálynak, hogy könnyelmű volt,

takarékoskodni nem tudott, úgy sokkal jogosultabb az a vád, hogy ezen, az államiságunk fentartása érdekében pótolhatatlan osztályért a kormányzat semmit sem tett, sőt segítette az annak elnyomására törekvő merkantilizmust.

Veszedelemes utra tévedt ezzel az ezeréves hagyománytól eltérő irányzat, mely minden még fennálló kuriában nem a nemzeti szuverenitás várát, hanem mert a hivatalnoki omnipotencia terjedésének akadályát, a haladás gátját látja.

Magyarország gazdagsága földjének okszerű kihasználásán kell, hogy alapuljon, csak ennek haladásán épülhet fel ipara, kereskedelme és ezt nem előzheti meg a tudományok és művészetek fejlesztése, még kevésbé pedig a mestersegesen csinált népjólét.

Basáskodó hivatalnokosztály, néhány milliómos pénzember szolgálatában alamizsnával jömlakotott nép, mindent az államtól váró tudományosság és művészet, a súlyedő országok tünete.

Súlyedésre vezető közgazdasági irányzatunkat már rég fel kellett volna politikusainknak tartóztatni, de nem tették kényelemszeretetből, mert könnyebb volt akár kormányon, akár ellenzéken népszerű elvekket kokettirozni, azokat nagy hangon hirdetni és elvtelen szervilizmusba esni vagy a hatalommal vagy a népszerűség kívánalmaival szemben.

Szerencsére inkább a szó emberei vagyunk, mint a tette, mert ha mindaz, mit államférfaink a radikálizmus terén innen és túl már megígértek, megtörténnék, úgy azokból az intézményekből, melyek ezredéven át máig magyarok és keresztények megtartották e nemzetet, semmi sem volna. Szerencsére ezek az urak korruptok is voltak s ha valami akadály merült fel akár Ausztria, akár valamely erősebb osztály részéről, nem nagyon törődtek ígéreteikkel, hanem az opportunizmus tág köpenyében tétlenül várták a dolgok további fejlődését.

Ez a semmittevés volt az egyetlen komoly konzerváló dolog Magyarország 40 éves történetében s ez, ami megtartotta még a föld egy

Terményeinket értékesítsük

a **Magyar Mezőgazdák Szövetkezte**

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötelékünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonci-tér 8.

Mai számunk 16 oldal.

részét ősi kézben, mert hol csak némi tevékenység is mutatkozott, az mind a föld mozgósítása érdekében történt.

Ez megjárta mostanáig, míg a pártok szaturálva voltak konzervatív elemekkel s ha a kormány netalán tul birtokosellenes javaslatot tervezett, akkor azt egyaránt leintették úgy saját pártjából, mint azon ellenzéki pártokból, melyek esetleg éppen e veszedelmes eszmét agitációs eszköznek használták.

Eddig minden párt gyökerét igyekezett a birtokos-osztályba bocsátani, mert bizony a legtöbb kerületben a döntő szerepet az vitte s bár sajnos, nem tudott egy pártha egyesülni hogy közös erővel az agrárius érdekeknek diadalt szerezzen az egész vonalon, de azt sem türte el, hogy nyíltan birtokosellenes politikát folytassanak.

Ma, mikor az általános választói jog a kormány programjában benne van, igen nagy kérdés, hogy a birtokosság megtarthatja-e eddigi befolyását a jövőben és azt hiszem, hogy ezen aggodalom volt egyik főoka Pókay hangulatos, okos és nagyon időszerű cikkje megírásának.

Egyetlen mentsvár, hogy a kormány másik programpontja az alkotmánybiztosítók erősítése! Én nem tudom milyen alakban fekszenek azok az uralkodó irászatlan, de az bizonyos, hogy nincs az a törvény, mely írott malaszt ne maradna, ha egyttal az alkotmányos és nemzeti érzékkel bíró osztályok megerősítésének biztosítékait is nem foglalja magában. Ez jogos és észszerű kívánsága kell, hogy legyen magának a koronának is, mert valamiképpen az állami-ságunk követelménye, hogy az ország vezetése ki ne essék az ország- és fajfentartásra multjoknál fogva hivatottak kezéből, úgy a korona sem engedheti szükíteni jogait oly tényezők javára, kiket jogaik gyakorlatában a hagyomány bölcs mérséklete nem fékez.

Kund Valér tervezete igen szép gyakorlatias visszhangja Pókay riasztójának, de nézetem szerint igen szük keretek közt mozog az állammal szemben felállított követelésekkel.

Az a 80 millió követelés nincs arányban a középirtokosságnak a multban tett szolgálataival és a szükséglettel, de nem is vezet a célhoz, mert nem elég arra, hogy az állami földtehermentesítést szövetkezeti alapon a nyereszedők kezéből kivegyűk. Szükséges ugyanis, hogy a tervezett földtehermentesítésből az állam által elvállalando terhek direkte és indirekte megtérüljenek és így oly nagy forgalmat kell létrehozni, amelyhez képest eltörpüljön a jelenlegi legnagyobb pénzüintézet forgalma is, mert csak ugy dolgozhatnak valamennyinél csekélyebb rezszivel, ami az olcsóság kritériuma.

Az állam a maga hitelére legalább 500 milliót kell, hogy vállaljon, mert hisz a tervezet igen helyesen tisztában van vele, hogy a kölcsönzés záloglevél formában igen ritkán történhetik, mert az első hely már meg van terhelve s azt a kikötött stornó miatt sem volna helyes visszafizetni, de meg épp a mai pénzüviszonyok kizárják, hogy bármely alkotás olcsóbb pénzt adjon, mint amilyennek a nyereszedésre ala-

pitott pénzüintézetek kölcsönei. Ez nem azt teszi, hogy azok annak idején olcsók voltak, mert hiszen amikor a kölcsönt folyósították, a legrafináltabb módon meg is drágították levonásokkal. Ha azonban ezt annak idején nem ellenőrizte senki, efelett ma már késő keseregni.

Ezen 500 millió mérsékelt kamat melletti átengedésen kívül még sokat követelhetünk az államtól, mit nehéz volna számokban kifejezni, de röviden így lehet körvonalozni: „Az állam rendelkezésre bocsátja a földtehermentesítést végző intézetnek mindazon intézmények költségeit, melyek egy ilyen intézet által fölöslegessé válnak és keretében működési mindazon közegeit, melyek oda beleillenek.” Mi neki természetesen döntő részt biztosít nemcsak az igazgatóságban, de az intézkedésekben is.

Mindaz nem sok követelmény az államnak egy olyan kormányától, mely az önálló vámterület létesítését tűzte ki célul, mert téves nézet, hogy az ipar hiánya az, ami eddig azt meggátolta.

Az eddig iparfejlesztésre fordított milliók és a most ujabban e célra komtemplált 200 millió az önálló vámterület haszonnal való megvalósításához közelebb nem visz, mert hisz az így létrejövő fogyasztás semmi az Ausztriába való gabona- és élőállatkivitelünkhöz képest; pedig nyers terményeink feldolgozásához szükséges tőke csak a mezőgazdaság intenzívítása által jöhet létre, és ennek főakadálya a tőkehiány.

Hisz egy erőszakos elő nem készített elválsnál nem attól kell félnünk, hol szerezzük be gyáripari cikkeit, hanem hogy mi lesz nyerstermelőinkkel, ha ezek jövedelemhez nem jutnak és a kamatot fizetni nem tudják. A józan átmenet csak az lehet, hogy a mezőgazdák addig oly helyzetbe hozassanak, hogy a jelenleginek kétszeresét megtudják termelni és a nyerstermények nagy részét úgy birják átalakítani, hogy az távolabb is kivitelpéssé váljon.

E célzt szolgálja a nemzeti és faji szupremácia fentartásán kívül az a földtehermentesítés, mely a gazda üzemébe oly messze belelyulna, mint azt Pókay és Kund Valér tervezte; de itt aztán már az alapitálsnál nem szabadna figyelmen kívül hagyni azon nem nyereszedésre alapított intézményeket, melyek ugy a hitel, mint a gazdasági érdekeket eddig is sikerrel szolgálták. Ilyeneknek ismerem a gazdasági egyletek nagy részét, első sorban az OMGE-ét és EGE-ét, kiknek még tőkájuk is számításba jöhetne, továbbá a MMSz-ét, a Gazdák Biztosító Szövetkezetét és főképpen a Magyar Földhitelintézetet, a Kisbirtokosok Földhitelintézetét és az Országos Hitelszövetkezeti Központot. Sajnos nem lehet ide számítani az altruisztikus irányzattal alapított Első Hazai Takarékpénztárt, mert hát az alapító Fáynek joggal mondhatnók „öröködbe uram pogányok jötenek”. Így felkészülve lehet igaz eredményeket elérni az ország első iparában, legkime-

rithetlenebb bányájában, a föld intenzív kihasználásával.

A kapkodó alamizsnaosztás, a tudás és szakértelem rendszer nélkül való oktrojálása, a sok biztosított jóakarát semmit sem ér, legkevésbbé a tőkehiányban szenvedő középirtokosnak, kinek egyik legfőbb hibája mindenkiel s így alkalmazottjaival szemben is tulságos nobilitása. Ennek §-os humanizmust rendelni, de az eszközöket azok teljesíthetőséghez megtagadni, botorság.

Tisztába kell jönni azzal, hogy nálunk a keresőképes intenzív mezőgazdaság a keze munkájok után élöket épp ugy kibírja elégiteni, mint a nagy gyáripar s hogy ennek egyetlen akadálya a tőkehiány, mert a szakértelem, ahogy a tőke megvan, mindjárt kifejlődik a gazdaságban századok óta foglalatokódó családok ivadékaiban. Mit látunk ezzel szemben. Iparos-családok, bárholgy dédelgetik öket, ha vagyonosak, fiaikat nem adják arra a pályára s így a belföldi szakértelem nem fejlődhetik s az iparfejlesztésre szánt milliókból csak a külföldieknek jut vagy pedig a kereskedelmi körök gründolásának martaléka.

Az nem igazi magyarság, amely habár magyar nyelven is, a népet az osztályellentétek kihegyezése mellett ugy politikai, mint gazdasági téren irreális vágyakkal szaturálja, törtenjék az bárki részéről is. Éppen oly hibás az a magát semmi ipari vénával meg nem áldottnak érző, gazdasága után élő, de a népszerűség kedvéért magát az iparosságért élő-balónak hirdető gazda, mint az iparos- vagy kereskedő-családból származó prókátor részéről, kik az ipart egyedüli boldogító csodaszertül hirdetik.

Legkevésbbé boldogítja a mesterséges gyáriparfejlesztés a kisiparosokat, kiknek keresőképesége csak az intenzív mezőgazdaság védelme alatt fokozható.

Intenzív mezőgazdaság valósíthatja meg a reális kereskedelem valódi érdekeit is, mert a bő termés értékesítése a kereskedelemnek is tápot ad. Pénzübőség az ellensége és jólét a halála, — ha átalakulni nem bír, — a jelenlegi irreális kereskedelmünknek, mely az uzsora homoktalajára van ültetve s buja hajtásait a romlott levegőt kihasználó tekervényes léggyökereiből táplálja.

Mind ezekből láthatjuk, hogy Magyarország jóléte, magyarsága, szabadsága és függetlensége attól függ, hogy helyes alapokra birjuk-e fektetni földirtokosaink hitelét.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Őszi herevetések.

Az utóbbi évek kedvezőtlen tavaszi és nyári időjárása ismét felszínre hozta az őszi herevetések kérdését a „Köztelek” levélzsekrényében.

Az őszi herevetések előnye tulajdonképpen abból állana, hogy a csapadékosabb őszi idő-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek,**

A „Deutsche Landw. Gesellschaft“ Berlin I. díjjal kitüntetett

szabadalm. „Welger-féle“ teljesen önműködően kötöző **szalmaprés-elevatorok**

kizárólagos gyártól.

ugyszintén **magánjárók** (uti mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

☛ Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről. ☛

ben elvetve kikelésük és megerősödésük jobban biztosítva lenne s ezzel a kedvezőtlen tavaszi és nyári időjárásnak jobban ellentárlának.

Sajnos azonban a mi szeszélyes klímánk ezen feltevésnek nem igen kedvez. A hereféléket ősszel, augusztus végén, szeptember elején kell elvetni, hogy a tél beálltával kellően megerősödhesse nek. Csak hogy minálunk augusztus végén, szeptember elején a szárazság még gyakori, a tulajdonképpen őszi eszések csak jóval később állanak be s így a vetés gyors s egyenletes kikelése és fejlődése nincs biztosítva; a vetés ritkás keléssel, gyengén megy neki a télnek s könnyen elpusztul. Irányú kísérleteim szerint e tekintetben legérzékenyebb a luczerna, ezt követi a lóhere, azután a baltaczim s nyulszapuka. De még abban az esetben is, ha a kikelés kedvező időben kifogástalan, vagyis ha a vetés kellően megerősödve kerül a télbe, kifogástalan áttelelése — mert fiatal vetésről van szó — még akkor sem biztos.

Ha a vetés idejekorán hótakarót kap — habár vékonyat is — áttelelése biztosítottak tekinthető. Sajnos nálunk a hótakaró nélküli, száraz fagyos tél igen gyakori, mely a herevetéseket megtizedeli, sőt teljesen tönkretetheti.

Egyszóval az őszi herevetés nálunk bizonytalan; vannak esetek, amikor eléggé jól sikerül, viszont nem ritka teljes kipusztulása. Évekkel azelőtt több ízben tettem kísérleteket a herefélék őszi vetésével, melyeknek sikere teljesen az őszi s téli időjárástól függött: kedvező időben átteleltek, kedvezőtlen időben tönkrementek sokkal nagyobb arányban, mint a tavaszi vetéskor. Megjegyzem, hogy a kísérleteket az Alföldön, jó erőben álló, televényes homoktalajon végeztem, mely a herefélék őszi vetésének még a legjobban kedvez, mert ősszel tovább tart, tavasszal korábban indul meg rajta a vegetáció és a téli időben oly veszedelmes „felázás” kevésbé fordul elő, mint a kötött földön. Másrészt a talajnak szükséges porhanyó előkészítése, még szárazabb időben is jóval könnyebb, mint a kötött talajon, ahol a szükséges jó földmunkát a nyár végén akár hányszor lehetetlen megadni és a vetés sikerét már ebből a szempontból is kétségessé teszi. Kísérleteimre itt részletesen kiterjeszkedni nem kívánok és csak a jobban sikerültek közül említek fel egynehányat.

A kísérleteket az 1895 és 1900 közötti években végeztem, $\frac{1}{4}$ kat. hold nagyságu parcellákon. Könnyebb áttekintés végett a termést kat. holdakra számítottam át, mindég a természetelt zöldtakarmányt véve alapul.

I. Luczerna.

1895-ben ősszel, szeptember 8-án és összehasonlítással 1896-ban tavasszal, április 6-án vetve, mindkét esetben védőnövény nélkül. Az áttelelés a kedvező időben eléggé jó volt.

Az első évben, tehát 1896-ban, az ősszel vetett luczerna május 17-én volt először kaszálható s azután még három kaszálást adott és pedig június 25., augusztus 1. és szeptember 7-én. Az április 6-iki tavaszi vetésű luczerna a vetés évében 3 kaszálást adott és első kaszálása június 27-ére esett. A következő években (1897—1900-ig) úgy az őszi, mint a tavaszi vetésű luczerna 4—4 kaszálást adott évenként,

de utóbbi mindég erőteljesebb és sűrűbb fejlődésű volt, mint az ősszel vetett.

Termett kat. holdanként zöldtakarmány:

	őszi vetésű	tavaszi vetésű
1896-ban	116'80 q.	133'60 q.
1897-ben	186'40 "	312'80 "
1898-ban	161'60 "	289'60 "
1899-ben	59'20 "	167'20 "

Összesen 4 év alatt: 524'00 q. 903'20 q.

A tavaszi vetésű luczerna tehát 4 év alatt 379 q.-val több zöldtakarmányt adott s míg az őszi vetésű luczerna a negyedik évben erősen megrikult, a tavaszi vetésű még teljes termést adott, de a kísérleti tér áthelyezése miatt kénytelen voltam kiszántatni. Az őszi vetésű luczerna, dacára annak, hogy a vetés évében áttelelése eléggé kedvező volt, a tavaszi vetésű luczerna által ugy a termés nagyságában, mint erőteljeségében és élettartamában tulszárnyaltatott.

II. Lóhere.

1896-ban ősszel, augusztus 24-én és összehasonlítással 1897-ben tavasszal, április 20-án vetve, mindkét esetben védőnövény nélkül. 1896-ban az ősz eleje száraz jellegű volt s a lóhere csak szeptember 27-ikére, tehát egy hónap múlva kelt ki. A tél szigorú volt, hosszú ideig hótakaró nélküli száraz fagyokkal. Az őszi vetésű lóhere egyrészt törekkel vékonyan betakarítottam, másik része szabadon maradt. Utóbbi sokat szenvedett a fagytól; a törekkel letakart eléggé jól áttelelt, de gyomossá lett, úgy, hogy tavasszal a fogasoláson kívül gyomláltni is kellett.

Termett katasztrális holdanként zöldtakarmány 1897-ben:

	ősszel vetve		
	takaratlan	törekkel letakart	tavasszal letakart
1-ső kaszálás VI/15-én	10'40 q.	30'80 q.	20'40 q.
2-ik " VII/21-én	" "	" "	18'40 "
3-ik " IX/4-én	" "	" "	24'60 "
Összesen	10'40 q.	49'20 q.	80'20 q.

Az őszi vetésű takaratlan lóhere alig adott egy kaszálást és kipusztult; a törekkel letakart 2 kaszálással 49'20 q. zöldtakarmányt adott, de gyomossá lett s ki kellett szántani. A tavaszi vetésű 3 kaszálást adott, de azután szintén tönkrement, mert védőnövény nélkül vetve már az első évben kiadta erejét, tekintve azt, hogy homoktalajunk és természetétől fogva szárazabb jellegű klímánk a lóhere természetesi feltételeinek kevésbé felel meg. Miután ilyen körülmények között a fűves here jobban megfelel céljainak, 1897. év őszén vörös lóhere és réti komócsin (Phleum pratense) keveréket vettem k. h.-ként: 12 kg. vörös lóherét és 10 kg. komócsint számitva és pedig felerészében védőnövény nélkül, felerészében őszi rozsszal. Az őszi rozst szeptember 9-én vetettük a rendesnél ritkábban, kat. holdanként 75 kgr.-ot, 15 em. sortávolságra. Ezt nyomon követte a herekeverék elvetése, ugy a védőnövényes, mint a védőnövény nélküli részben. Az időjárás az áttelelésre kedvező volt mindkét részben.

A védőnövény nélküli fűves here 1898-ban háromszor volt kaszálható, 1899-ben pedig kétszer.

Termett kat. holdanként, zöldtakarmány:

	1898-ban	1899-ben
1-ső kaszálás V/19-én	88'80 q.	V/23-án 45'20 q.
2-ik " VII/5-én	68'30 "	VII/4-én 30'00 "
3-ik " VIII/15-én	41'60 "	" "
Összesen	197'20 q.	75'20 q.

A védőnövény nélküli fűves here tehát 272'40 q. zöldtakarmányt adott két év alatt és ezenkívül ősszel igen jó legelőt szolgáltatott. A kivesző vörös lóhere helyét a komócsin foglalta el.

A védőnövényes, vagyis őszi rozsszal elvetett fűves heréről a rozs június 30-án került le s 1898 augusztus 29-én (esős nyarunk lévén) egyszer kaszálható volt; kat. holdanként 49'20 q. zöldtakarmányt adott s ezenkívül jó őszi legelőt. 1899-ben kétszer kaszáltuk következő eredménnyel:

1-ső kaszálás máj. 23-án 78'12 mm. zöldtakarmány
2-ik " július 14-én 67'08 mm.

Összesen 145'20 mm.

A védőnövényes fűves here két év alatt 194'40 mm. zöldtakarmányt adott, a védőnövény nélkülivel szemben 77'80 mm.-val kevesebbet, de ezzel szemben áll a kat. holdról nyert 11 mm.-ás rozstermés. Mindkét rész késő őszi legeltetve feltörtet.

Amint ezen kísérlethől kitünik, a fűves here a tiszta vörös lóherevetéssel szemben nemcsak jóval nagyobb termést ad, hanem kitartóbb is, mert a fokozatosan pusztuló vöröshere helyét a réti komócsin foglalja el. Kitünik továbbá az is, hogy a fűves here (vagy tiszta vörös lóhere) ősszel védőnövényvel — a rendesnél ritkábban vetett rozsszal is — vethető, amit azonban a luczernánál, annak gyorsabb tavaszi fejlődése miatt megtenni nem lenne indokolt, mert a rozs alatt felnyergul.

Kísérletet tettem a baltaczim őszi vetésével is. Kedvező őszi és téli időben jól áttelelt, de azért a termés nagyságában és kitartóságában a tavaszi vetésű baltaczim mögött maradt.

Kerpely Kálmán.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Számtartási kérdések.

I.

(Egyszerű gazdasági számtartástan.)

Ezen czim alatt *Ormándy János*, a debreczeni gazdasági akadémián az üzemtant tanára, igen érdekes művet hozsátott ki legfőképpen a középirtokosok érdekeinek megfelelő számtartási rendszerről. A könyv főérdeme a könnyű és tiszta áttekinthetőség, valamint a számadási rendszer beosztásának és részleteinek rövid és világos ismertetése. E tekintetben ma a legkönnyebben megérthető szakkönyv és különösen ajánlhatom azon középirtokosok és gazdasítztek figyelmébe, akik még nem szerezhettek elégtő elméleti és főleg gyakorlati ismereteket a számtartás terén és akik éppen azért a magasabb szempontokból tárgyaló számviteli műveket, mint pl. mondjuk Suschka Richárd egyszerű számvitelét nem bírnák megérteni.

A szerző hozzám beküldött tiszteletpéldányá-

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országiszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Kisrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelté általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérnél. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Teléfono 69 szám

1905. évi Nagy-Enveden állami aranyéremmel kiflntatva

Sürgőnyozim: Kalmár-rostagyár

ban engem kért föl művének rövid ismertetésére. E kívánságának eleget teendő, az irodalmi rovatban szándékoztam a könyvet ismertetni. Hogy azonban ezt megtehessem, szabadságidőm alatt alaposan tanulmányoztam e művet és akkor láttam, hogy az én nézeteim a részletkérdésekben sokszor eltérnek a szerző tanaitól és pedig különösen oly kérdésekben, amelyeknek gyakorlati jelentőségük van és amelyeket nagyon is érdemes a gyakorlati irány fejlesztésére törekvő lapunk hasábjain ösmertetni és tárgyalni.

A könyv magyarázó szövegrésze és főleg a számtartási rendszer ismertetése alapján véve helyes, nagy ismeretekre valló, bár ahhoz is lesz hozzászólásom. Számos megjegyzésem lesz azonban a szöveghez csatolt számtartási kimutatások mintáira, amelyeket a szerző a m. óvári gazd. akadémia gazdasági számviteléből vett át. Mindezek a számtartási minták egészben véve helyesek, de nagyon is körülményesek. Sőt részben egyszerűen keresztülvihetők egy középirtokos számtartásában. Körülményesek és meg nem valósíthatók pedig azért, mert az ilyen számadás vitelére vagy külön számtartót, vagy kiváló segéderőket kell alkalmaznunk, ilyenekkel pedig a középirtokos nem rendelkezik. Tehát már a számadás alapját képező kimutatásokban és naplóvezetésben is a lehető legnagyobb egyszerűségekre kell törekednünk és azonkívül oly beosztásra, hogy a részletes jövedelmi számításokat a gazda a téli munkaszünet idején végezhesse.

Ormándy könyvének ismertetése tehát részről nem annyira kritika, mint inkább alap és kiindulási pont azon gyakorlati fogások ismertetésére, amelyeket a számadási rendszer egyszerűsítése céljából már régóta megírni szándékoztam. Egészben véve ez meglehetősen hálátlan téma, mert hiszen a legtöbb gazda feltétlenül a legjobb számítónak tartja magát, holott éppen e tekintetben a magyar gazdaközönség ismeretei nagyon is fogyatékosak. Ez elfogultság dacára azonban most a nyári olvasásszünet idején is közlésem megjegyzéseimet, mert bizást remélem, hogy éppen a gyakorlati gazdák figyelmét fogják azok felkeltetni és némely részben talán hasznát is veszik azoknak. Külön fejezetekben fogom tehát tárgyalni elsősorban Ormándy számtartási rendszerének átlagos ismertetését, másrészt pedig az egyes részletkérdéseket.

Ormándy számtartási rendszere.

Ormándy a gazdasági számtartási rendszert a már ismert gyakorlati és elméleti alapokon röviden és világosan ismerteti. Könyvének alapvető részében értekezik a gazdasági számtartás fontosságáról, meghatározza a gazdaság, termelés és a termelési tényezők fogalmát, a gazdaságban előforduló változások címén a valódi és átfutó számadási tételeket, a vagyonállásban előforduló változások mérési adatait, a gazd. számtartás feladatait és kellékeit, a számtartási iratok vezetését és lezárását, az adatok megjelölésére használt rövid kifejezéseket, a számtartási könyvek berendezését és rendben tartását, végül pedig a számtartási év megállapítását és a számtartási rendszereket.

Mindezek elemi fogalmak, amelyek körül csak a két utóbbihoz lesz hozzászólásom.

A gyakorlati részben az egyszerű számtartást a *vagyon rendbentartására és a vagyon kezelésére* vonatkozó részekre osztja fel.

A *vagyon rendbentartására* irányuló számadás részei az időszaki vagy *nyilvántartási*, az *évi vagyonváltozásbeli*, végül az eredményeket kitüntető *zárószámadások*.

Az időszaki vagy nyilvántartási számadás könyvei a *birtokekönyv* és a *vagyonleltár*.

Az évi vagyonváltozásbeli számtartás részei a *pénztári*, a *terményanyag* és *állat* és végül a *leltári* számadások.

Végül a zárószámadás feladata a *vagyonszaporulat*, illetőleg az *évi tiszta jövedelem* kimutatása és ennek műveletei: a *számlakönyvek lezárása*, a *vagyonleltározás*, a *tiszta jövedelem* és a *befektetett tőkék kamatozásának* kimutatása.

A gazdaság kezelésére vonatkozó számtartási feladata annak kitüntetése, hogy a termelési eszközök miként használtattak ki a termelés céljaira. E számtartási rész könyve a növénytermesztési ágazatnál: a *talajtörzskönyv*, a *trágyázási napló*, a *munkaelőirányzat*, a *munkanapló*; az állattenyésztési ágánál pedig az *állattörzskönyv* és a *próbafejesi jegyzék*.

Ez általános ismertetés után következnek a részletes számadási minták, az egyszerű számvitelben előforduló összes naplók, segédjegyzékek és kimutatásokról, egyszerű és világosan áttekinthető kivitelben. Ezekről majd a részletekben fogok megemlékezni.

A 161 nagy negyedréte oldalra terjedő és 47 számtartási mintát tartalmazó, rendkívül tiszta nyomású és izlésesen kiállított könyv ára egyszerű, de mégis izléses és erős kemény kötésben 8 korona. Ára tehát egy kissé borsos, de akinek szüksége van rá, bőven megéri. Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.). M. T.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

A sertéstenyésztésről.

II.

Használjuk tehát ezt a ezimet ez alkalommal, midőn Ugron Zoltán harátom e lap hasábjain megjelent cikkére reflektálok, a szerkesztőség szives engedelmével.

Mindketten arról írunk voltaképpen, hogy miként védekezünk a sertésvész ellen és hogy miként produkálunk hasznót a sertések tenyésztése után.

Eltérünk azonban egy igen lényeges kérdésben és ez az, hogy ő nyugati, illetve nyugati-val keresztezett sertésről, míg én a mi mangalicza fajsertésünkről beszélek. Tehát olyan különbség, mintha én arabs lóról, ő hidegvérüről beszélne.

Eppen ezért a két cikk, az övé és az enyém, nincsen egymással ellentétben, sőt bizonyos tekintetben az enyémet az övé helyesen egészíti ki, bár viszont az alábbiakban nem értek egyet.

1. Nem következik, hogy az én módszerem szerint nevelni javasolt süldő nem lesz jó erő-

ben, csak gömbölyű nem lesz. Izomzata, csontjai jól ki lesznek fejlődve, a felesleges zsír nem takarja a hibás csontozatot, nem nyomja a hibásan fejlődött belső szerveket, a hasa nagy lesz és ezért nem lesz tetszetős külseje. Elismerem, hogy így 8-9 hónapos süldőt párónként 100-140 kgr.-ra felvinni nem lehet. De ez nem is czélom. Eppen azt akarom elérni, hogy forszírozva ne gyarapodjon a sertés, mert kétségtelen, hogy lassu fejlődéssel az edzettség vele jár.

2. Nem vitatom, hogy a mai sertésárak mellett ki nem fizetné magát a sok szemes táplálék, csak szerencséje legyen valakinek, hogy a dögtér helyett a hizalóba kerüljön a süldő. Elvitázhatatlan, hogy 100 kgr. szem 18, sőt 20% gyarapodást idézhet elő. De mert mentül fiatalabb a süldő, annál könnyebben kapja meg a vést és annál több a pusztulás, tanácsolom a szemmel való takarékoskodást.

3. Feltétlenül osztom azonban azt a következtetést, hogy a vésszel szemben ellenállóbbá teszi a vérfrissítés az állományt, sőt még inkább a keresztezés, csak helyes legyen az új vér kiválasztása. Ez bár hiányzik előbbi cikkemből, de hallgatag következik is belőle.

Azért hiányzik pedig, mert sajnos, nem lehetett alapos tapasztalatom ez irányban, pedig szigorúan a saját magam által észlelteket akartam cikkemben közzétenni.

Nem volt tapasztalatom pedig azért, mert a gazdaságomban tenyésztett fekete sertés főleg tenyészanyagának lesz tenyészve s annak az örökös új vér a faj degenerációjára vezetne, mit Ugron is elismer. Magam is kétségbe vonom, nem lenne-e helyesebb a szerzett korstanz tulajdonságokat feláldozni a haszonért, melyet az ember a tulfinomított sertésnek gombábbal leendő keresztezése által élér.

4. Nem adok előnyt süldő kanok és koczák-nak a tenyésztésben jó erőben levő kielégítő szaporaságu idősebb egyedekkel szemben. Ezek mindig ellenállóbbak a vész iránt.

Igen is ragaszkodom azon állításomhoz, hogy a mangalicza fejlődését forszírozni káros, kilterjesen kell tartani, részint hogy edződjék, részint hogy kevésbe kerüljön s hogy a vésszel szemben ellenállóbb szervezettel bírjon, ha már ragályozását sehogy sem tudtuk megakadályozni.

En tehát a külterjes gazdaságok sertéseiről beszéltem, hol nagyon is van feláldozható olesó luczerna- vagy herelegelő, van harmados répa elég és szikes legelő az ő pompás, egyedül csak sertéssel értékesíthető hálás mezejével a kutak körül, ha ma már ugart keveset is lát a sertés.

Eltéktelve ennél fogva a szoptatási időszakról a koczákra nézve és 8-12 hetes koráig a malaczkokra nézve, (utóbbiak akkor is lehetőleg felerészben zabot kapjanak), ne lásson a mangalicza szemét, csak a tarlón és csak akkor, mikor már kifejlődve hizóba kerül.

Különben azon állításom sarkalatos pontja, hogy vésszel ellentálló szülők vésszel ellentálló utódokat nemzenek, igen jól bizonyíthatik Ugron Zoltán barátom sikeres tenyésztésével magával.

Ő csak a kiindulási pontot hagyja függőben, t. i. hogy a tenyésztésének bázisát képező anyag

LÓHERE- és LUCZERNAMAGÉRT

100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetek,

ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs.

Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek erről lentjelzett czéget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekintheti. A kiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtásáért minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

BUDAPEST.

(más, bármely okból, melyet én nem ismerlek) a vérszék ellen tudott állani, hiszen saját szavai szerint abból 8% pusztult el csak, midőn fertőzve lett, sőt többet nem is kaptak vérszék, dacára hogy minden óvintézkedés megelőzve lett.

A tény tehát az, hogy Ugron is oly sertést nevelt, mely a vérszék ellenállót legalább 18 év óta. Hát ezt kell továbbtenyészteni. Hogy ő mi módon jutott ily anyaghoz, csak ezikkéből sejttem, hogy közel kell állani a sertéseiben elért ellenállóképesség magyarázatának azon okokhoz, melyeket én hangoztatok, melyeknek bázisa maga a tenyésztésanyag egészséges szervezete, hol az utódok még a forszírozott egészségtelen túltáplálás mellett is immunisok tudtak maradni — legalább egy időre.

Ha ezt elértem, sohasem kívánok jobb eredményt, lesz haszon a sertésen.

Móricz Pál.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

526. kérdés. Műtrágyát szeretnék vetni magasabb fekete talaju földbe; szintén lapos vizenyős, részben fekete homok, részben fekete agyagos földbe. Melyikbe milyen műtrágyát és 1200 □-ölenként mennyit használjak és hány fokosot?

B. J.

527. kérdés. Már mult évben igen nagy százaléka bonyhádi jellegű teheneim közül jobbadán előhaladt vemheségi idejében elvetélt. A bikát úgy a teheneik közül is kiselejtezttem és lehetőleg alapos fertőtlenítést alkalmaztam. Daczára mindezen óvintézkedéseimnek, már ez idén is volt elvetélés 2 hónapos és egy 5 hónapos vemhességnél, utóbbinak kettős magzatja volt. Első elvetélt tehén, daczára többszöri ugratásoknak, nem fogamzott ismét meg. Kérdem, mi lehet e jelenségnek az oka? Az állatorvos határozott okot nem tud találni.

R.

528. kérdés. Homokvidéken szokás a rozst őszi borsóval keverve vetni, aminek gondolom az a rációja, hogy a kétféle növény a gyöngye talaj tápanyagait jobban kibírja használni és így egyféle növénynél nagyobb terméseredményt szolgáltat. Ugyanezen célból ezen termesztési módon a gyöngye márga- és sárga agyag-talajon óhajtanék kísérletet tenni, amiért is felvilágosítást kérek arról, hogy az említett talajokon az őszi borsó adhat-e kielégítő termést, ugymint arról is, hogy miután a borsó, különösen a törött szem a rozsból teljesen ki nem választható, a buzával kevert roz, illetve az abból nyert liszt kenyérsütésre nem válik-e alkalmatlanná és nem szenved-e a buzával kevert roz értékesíthetősége?

G. M.

529. kérdés. Magyarországon saanenvölgyi, t. i. tisztavérű vagy ebből származó keresztezésű, avagy más hasonfajú vagy keresztezésű, jól tejlő és akklimatizált, ivarérett 2 éves kecskeanyák és hágóképes bakok kinél, hol és mily árban kaphatók?

L. E.

Feleletek.

Műtrágya fekete földre. (Felelet a 526. sz. kérdésre.) A kérdésben csak az említettik, hogy magasabban és laposabban fekvő, részben fekete homokos, részben fekete agyagos földbe milyen műtrágya alkalmazása lenne helyénvaló,

de a természetű növény ninesen megemlítve. Azt hiszem azonban, hogy őszi buza vagy őszi roz műtrágyázásáról lehet szó. Tekintettel azon körülményre, hogy hazai talajaink foszforban általában véve igen szegények s hogy jelen esetben fekete, vagyis televényben gazdagabb földről van szó, a foszfortrágya alkalmazása fog célirányosnak mutatkozni, melylyel buza vagy roz alá legtöbb esetben kedvező eredmények értek el. A magasabban fekvő s fekete agyagos talaju földekre a szuperfoszfát lesz helyénvaló, melyből 16—18%-os szuperfoszfátot számítva, magyar holdanként 125—130 kg. lenne a vetőszántás előtt kiszórandó.

A laposabb helyekre és a fekete homokos talaju földekre a Thomassalak alkalmazása lenne indokoltabb, magyar holdanként 250—280 kg.-ot számítva, melyet mielőbb kellene kiszórni, hogy az ismételt szántással minél jobban szétosztassék a földben. Ha a fekete homoknak mondott talaj tényleg lazább homok lenne, úgy még 60 kg. 40%-os kálisónak kiszórása s leszántása is indokolt lenne. K. K.

Tehenek elvetélese. (Felelet az 527. sz. kérdésre.) Ha a takarmányozás, amint eleve feltehető, rendes, akkor a tömeges elvetélsnek a legnagyobb valószínűséggel fertőzés az oka. Bizonyos volna ez akkor, ha az elvetéltet közvetlenül megelőzőleg, valamint utána is több napon keresztül fehér vagy szürke, nyálkás kifolyás mutatkozik az elvetélt teheneik hüvelyéből s ha az elvetélt magzatok burkai kocsonyás vagy kocsonyás izzadmánnyal vannak beivódva.

A fertőző vagy járványos elvetéls okairól, valamint az ellene való védekezésről és az elvetélt teheneik kezeléséről már ismételt volt részletesen szó a „Köztelek“ hasábjain s azért ebben a tárgyban az illető közleményekre kell utalnunk, másrészt az állatorvosi belgyógyászati szakkönyvek is részletesen foglalkoznak a kérdéssel, megadva a teendők iránt a részletes utbaigazítást.

—y—

Rozsos borsó termesztése. (Felelet az 528. sz. kérdésre.) A márga- és sárga agyagtalajon a rozsos borsó (őszi borsó s őszi roz keveréke) sikerrel termesztethető. Tévedés azonban azt hinni, hogy sovány talajon kielégítő terméket fog adni; ezt csak jó erőben álló talajon lehet elérni. A rozsos borsót különben elsősorban nem magnerés, hanem korai tavaszi zöldtakarmány nyerése céljából szokás termesztetni. Magtermesztést rendszeren csak annyiban üzünk, hogy a takarmány termesztéséhez szükséges évi magszükséglet biztosíthatóság, de termesztethető a mag eladása szempontjából is, ha a talaj és a klimatikus viszonyok a borsó magtermesztésére kedvezők. A márgás talaj, ha nem tulsóvány, ezen feltételeknek megfelel. A borsót a roz közl rostálás és triörözéssel választjuk ki. A roz között visszamaradó törött borsószemek a rozsnak liszté őrlését nem befolyásolják s a kenyér minőségét egyáltalán nem rontják, amint ezt ily irányu németországi tapasztalatok igazolják, ahol az őszi borsót megőrölve a kenyérliszt közé keverik. Eladni azonban az ilyen rozst bajos, de ez nem is képezheti a termesztés célját: a borsót eladjuk, a rozst pedig házilag értékesítjük s cseléd-konvenzionnak használhatjuk. A rozsos borsót szeptember hó első felében vetjük, 150—160 liter számítva kat. holdjára. Takarmánytermesztés esetén a keverék aránya $\frac{2}{3}$ -ad rész borsó, $\frac{1}{3}$ -ad rész roz; magtermesztés esetén $\frac{1}{2}$ rész borsó, $\frac{1}{2}$ rész roz. K. K.

Hol tenyésztetnek Magyarországon saanenthali kecskék? (Felelet az 529. sz. kérdésre.) Ugy tiszta, mint félvérbeni tenyésztésükkel foglalkozik Torkos Imre földbirtokos Nógrád-Kövesden, továbbá Hajós Emil bérlő Szentmártonkátán. Az árakat méltóztasson egyenesen az illető uraktól megkérdezni.

—csy.

A Pécssett f. évi szeptember hó 3—4-ig tartandó

VIII. országos gazdakongresszus

végző jelentkezési határideje augusztus 20. Bár a határidőtől még egy hét választ el, a kongressusra máris szép számmal jelentkeztek. A vármegyei gazdasági egyesületek is egymás után jelentik be hivatalos kiküldötteiket. Tekintve a kongresszus iránt tapasztalható nagyfokú érdeklődést, amely a gazdatársadalomban megnyilatkozik, ajánlatos a tagul való jelentkezés alkalmával egyszersmind a lakásigényt is bejelenteni a kongresszus főtitkárságánál (Budapest, IX., Köztelek), hogy a szeptember elején Pécssett meginduló nagyobb idegenforgalomra való tekintettel idejekorán biztosíthatóság kellő számú lakás. A tagsági jegyeket és egyéb kongresszusi nyomtatványokat a jelentkezési határidő lezárása után fogja megküldeni a kongresszus főtitkársága.

VEGYESEK.

Mal számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1627
A földbirtokosok helyzetéről különös tekintettel a középbirtokosokra	1627
Növénytermesztés.	
Őszi heretvetések	1628
Üzemtan.	
Számtartási kérdések	1629
Állattenyésztés.	
A sertésenyésztésről	1630
Levélszekrény	1631
Vegyések	1631
Takarmánykiviteli tilalmak a Balkán-államokban.	
— Személyi hírek. — Házasság. — Országos gabonavásár Pécssett. — A dohány-beváltás reformja. — Nógrád vármegye és a cigánykérdés. — Baromfiállítási Nagykörösn. — Tenyészállatok új bélyegzési módja. — Stájerország idei gyümölcsstermése. — Az amerikai agrárverseny	
Kereskedelem, tőzsde	1633
Szerkesztői üzenetek	1634

Takarmánykiviteli tilalmak a Balkán-államokban. A kedvezőtlen időjárás és a legutóbbi tartós szárazság következtében valamennyi Balkán-államban nagy hiány mutatkozik takarmányneműekben, s ez a körülmény arra készítette a szerb kormányt, hogy betiltsa a szénakivitel s most a korpakivitel eltiltásának tervével foglalkozzék. Ugyancsak a napokban tiltotta be a bolgár kormány a szalastakarmányok kivitelét és megbízható híradások szerint küszöbön áll a tengeri- és zabkivitel eltiltása is. Romániában szintén erélyesen sürgeti a gazdaközönség az általános takarmánykiviteli tilalmat, melyre a szomszédos államok kiviteli tilalmi folytán égető szüksége van a román mezőgazdaságnak, s noha a román kormány még nem döntött e kérdésben, el kell rá készülvén lennünk, hogy Románia is mihamar követi Szerbia és Bolgár-

HEUCKE A. Hauselndorfl gőzeke-gyár **gőzeke-készleteit**

Kitűnő rendszert

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

ország példáját. Sőt a budapesti tőzsdén elterjedt hírek szerint e három állam együttes kiviteli tilalmat szándékozik kiadni nemesak szálas és mesterséges takarmányra, hanem zabra és tengerire is. E hírek hatása természetesen nálunk is az összes takarmányfélék árának rohamos emelkedése volt, amit a kiviteli tilalmak tényleges életbeléptetése még csak fokozni fog. Erre spekulálnak már nagyban azok az ügynökök, akik — értesülésünk szerint — bejárják mostanában az országot és összevásárolni igyekeznek a kapható takarmánykészleteket. Tekintve, hogy takarmányművekben nekünk is csak gyenge közepes termésünk van és a Balkán-államok felől ez idén nem számíthatunk az esetleges hiány pótlására, a takarmányféléknek spekulációból való tömeges exportja aggasztó jelenség, melyre állatgyógyászati és nagyfontosságú érdekeink megóvása céljából nyomtatékosan felhívjuk az illetékes körök figyelmét. Legfőbb ideje, hogy földmivelésügyi kormányunk egyrészt pontos információkat szerezzen tudósítói útján a takarmánykészletekről, másrészt pedig sürgősen meghallgassa a kérdésben az érdekelt gazdatársadalmat a gazdasági egyesületek útján, hogy vajon nem volna-e indokolt a Balkán-államok kiviteli tilalmait folytán lényegesen megváltozott viszonyokra való tekintettel nálunk is eltüntetni a takarmánykivitel. Gazdáinkat pedig arra intjük, hogy a pillanatnyi haszontól elvakítva ne adják oda takarmányukat a vásárlásra jelentkező üzéreknél, mert lehet, hogy később sokkal drágább pénzen sem fognak helyette újat szerezhetni és állatállományuk pusztulásával fizethetnének e megdöntött lépésükért.

Személyi hírek. *Rubinek* Gyula az OMGE. igazgatója nyári szabadságáról hazaérkezve, hivatalos működését ismét megkezdte. — *Jeszenszky* Pál, az OMGE. ügyvezető-titkára f. hó 11-én nyári szabadságra a fővárosból elutazott.

Házasság. *Stovicsék* Károly a Ferencz-csatorna angol részvénytársaság gazdasági oszt. hely. főnöke, cs. és kir. tartalékos hadnagy f. hó 14-én délután 6 órakor vezeti oltárhoz *Ófuton* *Dobias* Károly vasuti hivatalnok bájos leányát Mariskát.

Országos gabonavásár Pécsett. Mint egy lapunknak beküldött értesítésből látjuk, a Pécsi Országos Ipari és Mezőgazdasági Kiállítás végrehajtó-bizottsága a Pécsi Kereskedelmi és Ipar-kamarával, valamint a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve f. hó 22-én és 23-án Pécsett a kiállítás területén országos gabonavásárt rendez. A magunk részéről azt óhajtánók, hogy a pécsi kiállítás számára más attrakcióiról igyekezzenek a végrehajtó-bizottság gondoskodni, mert gabonavásároknak a mai korban nincs már sok czéljuk és értelmük. Annak idején a bécsi gabonavásárok ellen is azért harcoltunk mindaddig, míg beszüntetésüket ki nem viltuk, mert e vásárok éppen csak a gabonaárak lenyomására voltak alkalmasak, ellenben a gazdák érdekeinek legkevésbé sem szolgáltak. Különben is az ilyen helyi jellegű vásáron alig szokott vevő jelentkezni s így szó sem lehet arról, hogy e vásárok alkalmasak állandó üzleti összeköttetések létesítésére; ami pedig az ilyen vásárok árképző hatását illeti — amire a szétküldött körlevél különös nyomatékkal mutat rá — erről olyan világgazdasági cikknél, mint a gabona, legfeljebb abban az értelemben lehet szó, hogy a vásárra felhozott s vevőre nem találó nagyobb

mennyiségek a helyi piacz áralakulására nyomást gyakorolnak és rontják az értékesítést. Kivánatos volna, hogy a pécsi gabonavásár résztvevői ne tegyenek hasonló rossz tapasztalatokat!

A dohánybevéltás reformja. A magyar gazdaközönség széles rétegeit érdeklő leiratot intézett Wekerle Sándor pénzügyminiszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez. A leirat válasz az egyesületnek a dohánybevéltás reformjára vonatkozó felterjesztésére és pedig kedvező válasz, amennyiben az előterjesztett kérelmek legnagyobb részét teljesítette.

Tudatja a többek közt a miniszter, hogy a dohánybevéltásnál eddig szokásos polgári biztosító intézményt megszünteti s ezek helyett a beváltó bizottságokba a Gazdasági Egyesületek Szövetsége nevez ki jövőben az érdekelt gazdasági egyesületek meghallgatásával gazdasági szakértőket. Eleget tesz a miniszter annak a kérelemnek is, hogy a szakértők a beváltási mintacsomók összeállításánál részt vehessenek s részükre ott a termelők érdekében befolyás biztosítsák. Elfogadta a miniszter teljes mérvben a szakértők részére az OMGE. által kidolgozott utasítás-tervezetet, azzal a kibővítéssel, hogy a termelőnek az osztályozás ellen akkor is meglegyen a felfolyamodási joga, még ha a gazdasági szakértők ezt indokoltnak nem is tartanák. A gazdasági szakértők napidiját a kinestár fizeti. Arra a kérelemre, hogy a dohányt jövőben csomózva, de simítatlan váltsák be, kijelenti a miniszter, hogy az eddigi kísérletek ez eljárást nem tartják a jövedék érdekében állónak. Mellőzni kívánják azonban az eddig követett eljárást, az ugynevezett „kivasalást” — s már a legközelebbi beváltásig ki fogják oktatni a termelőket egy új eljárásra, mely abban áll, hogy a kiegyenesített leveleket lazán egymásra rakva fogják csomóba kötni. Ez az eljárás az eddigi kísérletek szerint a legelőszzerűbb, így a dohány beltartalma és rugékonysága sokkal nagyobb s színe egyenletesebb marad. A dohányszárító pajtáakra vonatkozó azt a kérelmet, hogy azokban az átjárók u. n. finanszutat elhagyassanak, a miniszter nem tartja sem a jövedék, sem a termelők érdekében valónak, mert az átjárók teszik lehetővé az oszkerü dohánykezelést és ellenőrzést. Végtül tudatja a miniszter, hogy a dohánytermesztésnél előírt ötos vetésforgó-rendszert már az elődje megszüntette, de ez alkalommal is érvényesítették azt az elvet, hogy egy tulajdonosnak az összes szántóföldjei együttdrészénél nagyobb területre termelést engedélyeznek. Jövőre ezt a megszorítást — a további intézkedésig — a miniszter nem kívánja szigorúan alkalmazni és a szerződő tapasztalati eredményekről feltételesen megengedi, hogy dohánytermesztési engedélyt együttdrészénél nagyobb, de az összes szántóföldek egyharmadát meg nem haladó területre is adhassanak.

Nógrád vármegye és a cigánykérdés. Nógrád vármegye alispánja az utóbbi napok eseményeinek hatása alatt valamennyi első fokú rendőrhatalomhoz és előjáróságához szigorú rendeletet intézett, hogy a vármegyének a cigánycsapatok vándorlásának megakadályozásáról szóló szabályrendeletét a legszigorúbban hajtsák végre. Ez a szabályrendelet kimondja: Tekintettel arra, hogy a vármegye területén a kóbor, ugynevezett oláh cigány-családok illetőséggel nem bírnak; tekintve továbbá, hogy ily kóbor cigányok rendszeres iparral, munkával nem foglalkoznak, hanem vándorlásuk közben leginkább lopás és csalásból élnek s így a közbiztonságra felette veszélyesek: minden kóbor cigánycsalád vagy csapat Nógrád vármegye területéről kitiltatik. A szabályrendelet részletesen körülírja, hogy hogyan járjanak el annak végrehajtói a községi elől-

járók, az újabb kiadott alispáni rendelet pedig azt a szigorú rendelkezést is tartalmazza, hogy a vármegyében esetleg (Diósjenőn, Terényben stb.) illetőséggel bíró cigánycsapatok kóborlását is minden körülmények közt meg kell gátolni.

Mi a magunk részéről csak helyeselhetjük Nógrád vármegye ezen szigorú szabályrendeletét. Ha minden megye hasonló szabályrendeletet hozna és azt következetes szigorral végrehajtana, talán-talán sikerülhetne a kóbor cigányokat illetőségi helyükön visszatartani, illetőleg helyhez rögzítve letelepíteni. Csak az a kérdés, végre bírják-e hajtani e szabályrendeletet? Mi azt hisszük, hogy nem, mert az oláh cigány minden üldözés daczára is kóborol, bujdosik. A cigánykérdés végleges rendezése csak törvényhozási úton és sokkal erősebb rendszabályok alkalmazásával lehetséges. Egyesületünk e kérdésben kifejtette a maga álláspontját. Azt hisszük, hogy a legutóbbi gyilkosságok hajlandóvá fogják tenni a törvényhozást az ajánlott radikális eljárás megvalósítására.

Baromfiállítás Nagykorösn. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete f. évi szept. hó 28—30-án Nagykorösn a városi parkban díjazással egybekötött tenyészbaromfi-vásárt és baromfi-tenyésztési eszközkiállítást rendez, melyre e vármegye, Budapest székesfőváros s Kecskemét th. város tenyésztői jelenthetnek be tenyészbaromfiakat, modelleket, továbbá ugy hazai, mint külföldi gyárosok a baromfi-tenyésztés, feldolgozás és kivitelre alkalmas eszközöket és gépeket. A gazdasági egyesület a kiállításra szóló felhívását már elküldötte. Kívánatra minden tenyésztőnek küld s minden tekintetben felvilágosítással szolgál a titkári hivatal (Budapest, Vármegyeház).

Tenyészállatok új bélyegzési módja. A német gazdasági egyesület idei vándorkiállításának egyik legfeltűnőbb újdonsága, amely kiállításra került, a Fred de Lisle dr. és E. T. Luttrell által feltalált új bélyegző eszköz, amelyvel az eddigi bélyegzési módoknál tökéletesebben vihető keresztül a tenyészállatok jelzése. A mai eljárás szerint a bélyegzés vagy festék, vagy beégetés által történik. A festék hamar lekopik, szőrváltáskor egész el is tűnik, a beégetés pedig amellet, hogy az állatra nézve fájdalmas operáció, azzal a hátránnyal is jár, hogy a beégetés nyomot vagy az állat bőrén, amely a bőr értékéből sokat levon. Lisle és Luttrell által feltalált új módszer szerint e két hiba teljesen kiküszöbölhető. Nevezeték készítették egy „Rodini” nevű folyadékot, amely az állat bőrre alkalmazva a szőrt kipusztítja, anélkül, hogy a bőrön legcsekélyebb nyomot is hagyna. Ugyanis a Rodin gyulladáshoz hozza az illető helyen a bőrt, amely után a szőr teljesen kihull. Majd újabb szőrnő e helyen, amely azonban sokkal finomabb és annyira elűt a rendes szőrzetűtől, hogy a jelzés, vagy betűk tisztán felismerhetők. A bőrt emellet teljesen sértetlenül hagyja. Mindenesetre érdekes lenne a kísérletet nálunk is megtenni e jelzőszerrel, amelyet az „Ill. Landwirtschaftliche Zeitung” f. é. 61-ik száma melegen ajánl, vajjon csakugyan oly kitűnően beválik-e a gyakorlatban.

Stájerország ideai gyümölcsstermése a stájerországi mezőgazdasági szövetkezetek központjától vett jelentés szerint csak gyenge közepesnek ígérkezik a kedvező áttelelés daczára, amit a rossz tavaszi és nyári időjárás-

Korpát,

Alapítke:
500.000 KORONA.

TELEFON-SZÁM: 33-36.

konkolyt, olajpogácsát, takarmánylisztet, szárított répaszeletet, szárazmoslékot és minden más erőtakarmányt az ország bármely állomására

legjutányosabb feltételek mellett szállít az i

Örlemény és takarmány forgalmi r.-t. Budapest.

Pontos lebonyolítás! Leiklismertés kiszolgálás!

Iroda:
V., ZOLTÁN-UTOZA 11.
Sürgőnyozim:
FOURRAGE, BUDAPEST.

nak, valamint az idén tömegesen jelentkezett káros rovaroknak és hernyóknak kell betudni. Legjobbnak mondható még a cseresznyetermés és elég jó szőlőszüretre is van kilátás, míg almából és körtéből, a stájer gyümölcsstermesztés fő kiviteli cikkeiből, az idén sem a minőség, sem a mennyiség nem kielégítő, egyéb gyümölcsfajtákban pedig teljesen rossz termésként alakították már magunknak, amiből hozzáférhetőleg következtetéseket is vonhatunk. Sajnos, hazánkban egyes vidékeken ugyiszlán a legrosszabb a helyzet és csak a Dunántúl nem adott panaszra okot. Az osztrák tartományokban, bár nem olyan jó a termés, mint a tavalyi esztendőben, relatíve azonban a magyarországi átlaghoz viszonyítva sokkal kedvezőbb az eredmény. Ismeretesek azok a körülmények, amelyek ezen gyenge termést előidézték s főleg ártalmas volt a júniusi kedvezőtlen időjárás, amelyet állandó hidegek és folytonosan tartó esőzések jellemeztek s aminek folytán nemcsak sok gabona semmisült meg, hanem az időjárási viszonyok kihatottak és késleltették az aratási munkálatok folytatását is. Mindezen körülmények természetesen a gabonárákban jelentékeny emelkedést idéztek elő és gazdáinknak némi rekompenzációt nyújt az, hogyha kvantitatíve gyengébb is az eredmény, az árak eléggé kielégítőek. Ez persze azért nem elegendő vigasztalás, mert a gazda szempontjából nézve a dolgot, inkább legyen bő nagy termés, olyan árak mellett, amivel a gazda számítását megtalálja, mint inséges esztendő, amikor a termés szűk és vannak helyek, ahol még a vetőmagnak való is alig terem meg.

A legutóbbi miniszteri kimutatás a várható készletet búzában 32-26 millió métermázsára becsüli a tavalyi 53-73 millió métermázsával szemben, amely két számot egymással szembeállítva, a különbözet 29 millió métermázsára tehető, amivel kevesebb termett búzában az idén a tavalyihoz képest. Ha a tavalyi augusztusi 16 koronás árakat vesszük alapul, a 20 millió métermázsás terméskeveslet csak búzában 320 millió korona értékevesletnek felel meg, ami a nemzetvagyonnak ezen összeggel való csökkenését jelenti. Ausztriában várnak 12-13 millió métermázsát búzában és ha a monarchia belterületét nézzük, ez a relatíve jobb eredmény alig nyújt rekompenzációt, ha vesszük a magyarországi rossz termést.

A valószínűség nincs kizárva, hogy a belfogyasztás fedezésére a világpiacra leszünk kénytelenek fordulni és behozatalra szorulunk, ha csak a fogyasztás nem fog számot vetni a csökkent készletekkel. A mai 22-23

bevezetését ama külföldi piacokon, ahol a stájer almatermés rosszabb volta miatt előreláthatólag növekvő kereslet fog e cikkekben mutatkozni.

Az amerikai agrárverseny. Amerika mezőgazdasági fejlődése erős versenyre kelt az európai államok mezőgazdaságával. Különösen a gabonatermesztés terén szorítja erősen az európai gabonaexport államokat. A világ-gabonapiaczi áralakulásoknál ezért döntő tényező, mert tekintélyes tömegben hozza európai piacra gabonáját. Legújabb hír szerint ismét egy hatalmas földterületet vesz művelés alá az

eddig még szűz talajból. Ugyanis az indián területeken 2.227.000 hektár kiterjedésű termőterületet óhajt két év alatt betelepíteni az Egyesült-Államok kormánya, amely terület legnagyobb része szántó lesz. Mivel a még szűz talaj feltörése után Amerika gabonatermése óriási tömeggel fog gyarapodni minden nagyobb fáradság nélkül, e körülményt figyelembe kell venni, mert esetleg annak idején erősen ár-gyengítő hatással lehet az európai gabonapiacokra, amelyek szeme ma is folyton az amerikai tőzsdék irányításán függ.

Nemzetközi gabonapiacz 1907 augusztus 10-től 1907 augusztus 13-ig.

Kelet		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
		Effektív árak											Határidős árak				
Búza	13	23.30	18.32	25.40	23.00	25.37	22.68	10.76	15.10	17.55	16.30	Szept.	22.82	18.56	23.80	22.16	15.42
	9	23.40	18.32	25.20	23.10	25.37	22.92	17.60	15.98	17.55	16.30	Október	22.82	18.75	23.74	22.26	15.42
Rozs	13	17.60	18.80	19.00	23.10	16.24	16.24	14.86	14.86	14.86	14.86	Szept.	18.18	21.96	16.24	16.48	16.48
	9	17.35	18.60	18.60	23.30	16.24	16.24	14.86	14.86	14.86	14.86	Október	18.06	21.76	16.36	16.48	16.48
Zab	13	16.70	18.00	16.20	23.89	16.70	23.89	16.70	16.70	16.70	16.70	Szept.	16.48	19.52	19.12	19.30	19.04
	9	16.60	17.90	16.70	23.89	16.70	23.89	16.70	16.70	16.70	16.70	Október	16.50	19.30	19.04	19.04	19.04
Tengeri	13	13.80	12.91	15.00	16.50	17.50	16.16	10.64	11.03	11.03	11.03	Szept.	13.70	13.09	16.40	10.64	10.64
	9	13.80	12.91	14.90	17.50	17.50	12.16	10.68	11.03	11.03	11.03	Október	13.84	13.09	16.20	10.68	10.68
Árpa	13	15.50	21.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	Jegyzet:					
	9	15.10	19.50	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00						

KERESKEDELEM, TOZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az idei termés legnagyobb részt be van már takarítva és ha az eredményt illetőleg végleges adatok még nem is állnak rendelkezésünkre, nagyjából áttekinthető képet alkothatunk már magunknak, amiből hozzáférhetőleg következtetéseket is vonhatunk. Sajnos, hazánkban egyes vidékeken ugyiszlán a legrosszabb a helyzet és csak a Dunántúl nem adott panaszra okot. Az osztrák tartományokban, bár nem olyan jó a termés, mint a tavalyi esztendőben, relatíve azonban a magyarországi átlaghoz viszonyítva sokkal kedvezőbb az eredmény. Ismeretesek azok a körülmények, amelyek ezen gyenge termést előidézték s főleg ártalmas volt a júniusi kedvezőtlen időjárás, amelyet állandó hidegek és folytonosan tartó esőzések jellemeztek s aminek folytán nemcsak sok gabona semmisült meg, hanem az időjárási viszonyok kihatottak és késleltették az aratási munkálatok folytatását is. Mindezen körülmények természetesen a gabonárákban jelentékeny emelkedést idéztek elő és gazdáinknak némi rekompenzációt nyújt az, hogyha kvantitatíve gyengébb is az eredmény, az árak eléggé kielégítőek. Ez persze azért nem elegendő vigasztalás, mert a gazda szempontjából nézve a dolgot, inkább legyen bő nagy termés, olyan árak mellett, amivel a gazda számítását megtalálja, mint inséges esztendő, amikor a termés szűk és vannak helyek, ahol még a vetőmagnak való is alig terem meg.

A legutóbbi miniszteri kimutatás a várható készletet búzában 32-26 millió métermázsára becsüli a tavalyi 53-73 millió métermázsával szemben, amely két számot egymással szembeállítva, a különbözet 29 millió métermázsára tehető, amivel kevesebb termett búzában az idén a tavalyihoz képest. Ha a tavalyi augusztusi 16 koronás árakat vesszük alapul, a 20 millió métermázsás terméskeveslet csak búzában 320 millió korona értékevesletnek felel meg, ami a nemzetvagyonnak ezen összeggel való csökkenését jelenti. Ausztriában várnak 12-13 millió métermázsát búzában és ha a monarchia belterületét nézzük, ez a relatíve jobb eredmény alig nyújt rekompenzációt, ha vesszük a magyarországi rossz termést.

A valószínűség nincs kizárva, hogy a belfogyasztás fedezésére a világpiacra leszünk kénytelenek fordulni és behozatalra szorulunk, ha csak a fogyasztás nem fog számot vetni a csökkent készletekkel. A mai 22-23

koronás árak természetes folyományát képezik a gyenge termésnek és ha visszatérünk az előző évek árjegyzéseire, 1891-ben találkozzunk a mai árakkal, valamint 1897-98-ban és 1894 augusztus havában, mely utóbbi azonban csak rövid ideig tartott és átmeneti jellegű volt. 1891-ben Oroszországban majdnem teljesen tönkrement a termés, ami a gabonakiviteli tilalmat idézte elő, míg az 1904 augusztus havában uralkodó nagy szárazság tette tönkre az egész takarmánytermést.

Konstatálható, hogy a magyarországi malmok a vásárlásokban erős mértékben vesznek részt és a készletek az itteni piaczon annyira fel vannak halmozva, hogy raktárakat is nehezen lehet kapni. A kínálat azonban szintén nem oly mérvű, mint az előző évek hasonló időszakában lenni szokott, mert a gyenge termés folytán természetesen a gazdák némi tartózkodó álláspontot foglalnak el.

De nemcsak a búzában, a rozsbán is gyengébb a termés, bárha perzentáliter vesszük, a rozsnál relatíve nem oly nagy a hiány, mint a búzában. Természetesen a rozsarak is ehhez képest emelkedtek, mialatt az árak a tavalyi esztendő hasonló időszakában 13-14 korona között mozogtak, ma 18 korona körül jegyeztettek. A behozatal mérve szintén attól függ, hogy a fogyasztás mily igényekkel fog fellépni.

Ha tekintjük a piaci viszonyokat, szezonja most főleg az árpának volna. A sör- és malátagyárak most fedezik szükségleteiket és az irányzat szilárdnak mondható. A múlt héthez képest 30-40 fillérrel magasabbak az árak és különösen szívesen vásárolják az elsőrendű minőségű árpafajtákat. A jövő héten tartatik meg szövetkezeti közreműködésével a miskolci sörárpavásár, melyre a bejelentések a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalához intézettek. Ugyancsak a jövő hét végén rendezetik majd a pozsonyi árpavásár is. Kíváncsok, hogy gazdáink minél nagyobb számban vegyenek részt a miskolci sörárpavásáron, hogyha ott nem is kerül eladásra árpaféltük, módjukban lesz azt Pozsonyban is kikiáltani.

A márczius 1-én életbeléptetett vámos és az erre vonatkozó német gabonavámintézkedések arra indították a sörgyárosokat, hogy készleteiket feldolgozzák, mivel az életbeléptetett gabonavámok természetes konkuziója előrelátható volt, hogy a közel 100%-os emelkedés meg fogja nehezíteni az exportot és a felszaporodó készletek az árakra csökkenőleg fognak hatni. Azonkívül általános volt a vélemény, hogy a német 1.50 márkás különbözet a takarmányárpa és sörárpa között azt fogja előidézni, hogy a német beltermelés legnagyobb része nem takarmánycélokra, hanem sörgyártási célokra használtatik fel. Ennek következményét állapítható meg, hogy a momentán szükséglet nagyobb

az előző évekéhez képest, miután azonban a fogyasztók készletek felett nem igen rendelkeznek, tehát nem várhatják be azt, mikor nagyobb lesz az árukínálat, ami esetleg az árakat nyomná, meg kell fizetniük tehát a magasabb árakat is.

A múlt esztendőben, valamint az idén a terméseredmény nem volt olyan nagy, hogy túllépte volna azt a határt, amit a kereslet megállapított, azoknak tehát, akiknek áruja szükségük van most, teljes napiárakat kell fizetniük.

A jelenlegi árak olyan nivón állanak, hogy nagyobb mérvű export alig várható. A német söriparnak ma az a helyzete, hogy a malátára fennálló 6-8 márkás, illetve az árpára fennálló 4-5 márkás vámosok viszonyítva az itteni árakhoz, alig fogja tudni megfizetni és így a gyengébb belföldi német árut lesz kénytelen feldolgozni, még ha a minőség rovására is. Számot kell vetni továbbá még azon körülménnyel is, hogy a magas állatárak rentabilitásá teszik a gazdára nézve a feltakarmányozást is. Tudvalevőleg a takarmányárak igen magasak, nemcsak a sörárpának, hanem a sörárpának takarmányként is, ami arra indítja gazdáinkat, hogy árpájukat feltakarmányozzák. Ez előidézi a gyengébb kínálatot, másrészt pedig nincs kényszerítve a gazda, hogy termését azonnal piacra hozza, hanem bevárja azt az időt, amikor olyan áron tudja termését elhelyezni, amely árak neki legjobban megfelelnek.

Remélhető, hogy az árpának a legközelebbi időben exportra számítani lehet, ami esetleg megsűnetheti akkor, amidőn az egyes importra szoruló államok, amikhez Németországon kívül főleg Anglia és Hollandia tartozik, elkezdik saját belföldi termésüket feldolgozni. Az idei termés 13 millió métermázsára lesz becsülhető a tavalyi 15 millióval szemben.

A zabra nézve az idei eredmény körülbelül 10 millió 835 q-ra becsülik a tavalyi 12 millió 738 q-val szemben.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1907 augusztus 14.

A csépléseredmények egyaránt kedvezőtlenek, helyenként siralmasak; mégis a mai tőzsde a külföld igen lanyha híreit már tekinteten kívül nem hagyhatta. Amerika 3 és fél cent áresést jelez, Németországban az áruszükséglet kisebbedett és mi itt Budapestben 30 fillér olcsóbbodást konstatálunk. Forgalom 12.000 q volt, a kínálat erősödött.

Rozs, a búzabaisse dacára szilárdan tartja árát, az őszi határidő 18.30-ra emelkedett és ugy helyi fogyasztásra, mint csehországi vételre eladók ragaszkodnak

1750-ig terjedő árkövetelésükhöz a főváros paritásában érve.

Árpa. A szombaton Bécsben megtartott vásár magas árakat hozott felszínre, úgy németországi malata és sör-gyárosok, mint angol kereskedők élénken vásároltak és a tőtvidéken 17— koronát, tiszavidéken 15-50—16— koronás árakat engedélyeztek. Etető árpa Budapesten 15-60 korona árértékű, telt szemű Kőbányán 16-10—16-20 korona.

Tengeri-üzlet élénkségéből veszített, az ország némely részében csapadék volt és általában nem hallunk az új termés felől jelentősebb panaszokat. Budapest távolságában 13-80 K., Kőbányán 14-50—14-80 K., a tiszavidéki állomásokon 13 korona érhető el.

Zab, a beérkezett új árak éppen nem megfelelő minőséget mutatnak. A szemek szorultak, szin tekintetében kielégítőek. Inkább ó-árut keresnek 16-60 K. mellett, új zabért 16-30 K. jegyezhető.

Eladatott:

- Mezőtúri: 4000 mm. 80 k. 23 K. 70 fillér.
Szarvasi: 4000 mm. 80 k. 23 K. 70 f.
Tiszavidéki: új 1000 mm. 78-5 k. 23 K. — f., 100 mm. 78 k. 22 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 22 K. 90 f., 200 mm. 76 k. 22 K. 50 f., 200 mm. 76 k. 22 K. 40 f., 100 mm. 76-5 k. 22 K. 40 f., 200 mm. 74 k. 22 K. — f., 100 mm. 74-5 k. 21 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 21 K. 60 f.
Pestvidéki: új 1000 mm. 78-5 k. 22 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 22 K. — fillér.
Bácskai: 100 mm. 77 k. 22 K. 80 f., 700 mm. 75 k. 22 K. 50 f.
Zab: 250 mm. 16 K. 50 f., 200 mm. 16 K. 30 f.
Árpa: 400 mm. 15 K. 20 f., 100 mm. 14 K. 80 f. kpf. par.
Rozs: új 300 mm. 17 K. 30 f., 500 mm. 17 K. 30 f., 400 mm. 17 K. 30 f., 100 mm. 17 K. 20 f., 100 mm. 17 K. 25 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Table with 2 columns: Term (Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Tengeri 1908 májusra) and Price (22-80 K., 23-40, 18-30, 16-52, 13-70, 13-50).

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1907. aug. hó 13-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 218 szekér réti széna, 71 szekér muhar, 35 szekér zsupszalma, 7 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 14 szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.
Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 600—860, muhar 640—780, zsupszalma 520—620, alomszalma 500—520, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 580—680, zabosbukkony 780—840, löhére —, zöld luczerna 760—780, köles —, sarju —, szalmaszecska 680—700. Összes kocsiszám 349. Összes súly 418,800 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a hét elején a forgalom kielégítő és élénk volt, az árak a legutóbbi hetijegyzés szerint zárulnak úgy azonnali, mint későbbi szállításra.

Elkelt finomított szesz adózva 160 K., adózatlanul 61 kor.
Élesztőszesz adózva 157-50—158 korona, adózatlanul 58—58-50 K. nagyban és 1 K. drágábban kicsinyben.
Denaturált szesz szilárd irányzat mellett hordóval együtt 49—50 K. kelt nagyban.
Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszesz ab termelő állomás 52—52-50 K. volt ajánlva élénk vétel-kedv mellett.

Exkontingens szesz változatlan szilárd.
A kontingens nyersszesz ára Budapesten 55—56 K.
Budapesti jegyzés

Table with 2 columns: Term (Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesztőszesz adózva, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz) and Price (55—56, 159-50—160, 60-50—61, 157-50—158, 58-50—59).

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte áruszállítójának jelentése a „Köztelek” részére.)

Jutárak. Az 1907—1908. évi jutatermes betakarítása Indiában kezdetét vette, amely az eddig befutott tudósítások alapján a legmesszebbmenő várakozásnak is meg fog állitólag felelni. Megerősíteni látszik ezt az utóbbi időben a nyers jutánál konstátálható árvisszaesés.

Ami a kontinentális gyártmányok árait illeti, ez is részben redukálva lett, de bizonyos tartózkodással kell még a további események alakulását bevélni, mert az összes bel- és külföldi gyárak óriási nehéz munkáviszonyok között dolgoznak a mindennap kevesbedő munkáskezek miatt, úgy, hogy vannak gyárak, ahol éppen ezen okból csak fél üzemmel dolgozhatnak.

Mint már a legutóbbi jelentésünkben említettük, a szén beszerzése nemcsak hogy nem javult, de napról-napra rosszabb lesz és ezek mind olyan tényezők, amelyekkel bizony mindnyájunknak számolnunk kell.

Mi úgy véljük, hogy szeptember hóban tiszta kelyzet-fogunk szemben állani, amikor is könnyebb lesz egy teljesen megbízható prognózist az idej jutakampányról alkotni.

Liszt, érlemény és erőtakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. Az utolsó jelentés óta a helyzet kevésbé változott, amennyiben nagyjából csak olyan ületek jöttek létre, melyek rögtöni szükséglet fedezésére vonatkoznak. Mindazonáltal világos most már, hogy a remélt élénkség már nem soká késik, mert a kereskedelem kezében elenyészően csekély mennyiségek vannak. Az elszállítások az adott viszonyokra való tekintettel nemcsak kielégítőek, hanem a leszállított várakozást föltulmulják. Igaz, hogy a finom lisztkészletek lassan emelkednek, de ennek a főoka a vámkülföldi liszt kivétel csaknem teljes szünetelése, de a belfogyasztás a rendes mértékben veszi a finom lisztet is. Barna fajok még mindig szűken vannak. A malmok jegyzései nagyjában változatlanok. Ahol azonnali átvételre szóló, vagy közeli szállítási üzletről volt szó, ott némi árengedmény volt elérhető, míg későbbi határidőkre a teljes árhoz ragaszkodtak.

Heti lisztforgalom 95386 q. volt.
A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg-r-ként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

Table with 2 columns: Szám (0-7) and Ar K (36-2860).

Rozslisztárak:
Szám: O. O/L. I. WR. II. II/B. III.
Ar K: 28-20 27-40 26-60 25-90 — 23-50 20-90

Rozsliszt. A fogyasztás és cikkekben emelkedett, ami leginkább a barna buzalisztek magas árával és az azokban észlelhető hiánnyal áll összefüggésben. A rozsliszt-árak e héten emelkedtek.

A korpaforgalom rendkívül szilárd. Az árak napról-napra emelkednek. Németország e héten nagyobb tételt vásárolt. Heti korpaforgalom 20365 q. volt.

Takarmányliszt rendkívül élénk keresletnek örvend és az árak a múlt héttel szemben jóval magasabbak. Kész áru nincsen.

Rozskorpa is tartott áron talált vevőre. A rozsmalmok nem sietnek az eladással, azon reményben, hogy az őz a mostani árán magasabbat hoz.

A többi erőtakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákál, teljes waggonrakományok vételénél 100 kg-ként.

Table with 2 columns: Term (Finom korpa prompt szállításra, Goromba prompt, Rozskorpa, Árpakorpa, Malomkonkoly, Budapesti gyári repcepogácsa, Derby mellesze, Száritott moslék, Malátacsira, Répaszelet ab Hatvan) and Price (12-40—12-30, 12-40—12-30, 12-40—12-30, 12-40—12, 13-50—13-40, 12—11-90, 15—14-80, 11-10—11, 14-00—14-80, 13—12-80, 11-80—11-60).

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907 augusztus hó 12.

Table with 2 columns: Term (Felhajtás összege, Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, Összesen) and Price (3301, 1027, 4328, 101).

Table with 2 columns: Term (Származási hely szerint: Magyarországi, Galicz. s bukovinai, Osztrák tartományokból) and Price (3149, 307, 872, 4328).

Árak (100 kilogrammonként, élősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with 3 columns: Term (Magyar hizott ökör, Galicziai hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bikák, Hizott tehén, Bivaly, Legelőmarha, Kisgazdák bizóökrei) and Price (80-88-90, 70-79, 84-69, 86-96-98, 80-85, 93-99-100-104, 82-92, 76-81, 56-76-78-84, 56-76, 48-64, 56-74).

Irányzat: szilárd, az egész vonalon a multheti árakat fizették, kivéve galicziai marha, kisebb felhajtásnál fogva 1—2 K. drágább.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levc-nással vevő javára értendő.)

Table with 2 columns: Term (Fiatl nehéz, közép, könnyű) and Price (320 kg. feltüli súly 135—135 fillérig, 250—300 kg., 136—137, 250 kg-ig, 137—138).

Irányzat: csendes.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. D. A kérdésre a válasz roppant egyszerű, ha ön kötelező ígéretet tett tisztjeinek, hogy a 18 vagon feltüli eladó gabona az övék lesz, akkor ok ezt joggal követelhetik, ellenkező esetben nem. Az mellékes, hogy ön tisztjeinek felmondott-e vagy nem.

S. P. Tököl. A kajsziaraczkának az már természete, hogy némelyik rövid életű, de vannak olyanok is, amelyek hosszú életű, nagy terebélyes koronát alkotnak. Ha már most a 7 méter távolságra ültetett fák közé szilva és almafákat ültetnek, természetes, hogy ez utóbbiak csak ott fognak jól diszteni, ahol a barackfa kipusztult, ahol ellenben megmaradt, idővel egyik a másikat fogja beárnyékolni, különösen akkor, ha almafát ültetnek, miért is czélszerűbbnek vólnék a kipusztuló barackfák helyére ugyancsak kajsziat vagy szilvát ültetni, mivel ezeknek elegendő a 7 m. távolság, ellenben az almának határozottan kevés és ezen az sem sokat változtat, hogy a kajsziától 5 méterre, tehát a mostaninál is sűrűbben fognak állani, mert hisz nem tudható: mikor pusztulnak ki a kajsziák. Erre a telepítés előtt kellett volna gondolni és a kajsziákat köztes ültetésre használni és nem megfordítva. Ha minden második kajsziaraczksor közé ültetnek almafát, amidőn ezek 14 méterre esnek egymástól és a kajsziákat csak addig tűrik meg, ameddig az almafáknak nem ártnak, úgy ajánlható ezek ültetése, de akkor a szilvafa ültetéséről le kell mondanunk.

L. M. Szekszárd. Hogy az öreg szederfa gyümölcsöt ne hozzon, azon most már csak úgy lehetne segíteni, hogy a koronáját megfiatalítsák és az eltörő hajtásokból új koronát neveljenek, olasz módra röviden tartanak és a levélszedés után azon a zöldmetszést alkalmaznák. Van ugyan a szederfának egy olyan változata, amely csupa himvirágot hoz, amelyből több fa található, pl. a budapesti Andrassy-ut városligeti részén, de ilyenlét átoltani a vén fát már alig volna sikeres, miért is az előbbi eljárást czélhozvezetőbbnek véljük.

F. G. Pakod. A községi előjárásának csakugyan semmi köze a dologhoz, el nem tilthatja az utat, ellenben itélkezni köteles a kihágás ügyében, legfeljebb felmenti az illetőket, de ez esetben önnök joga van fellebbezni. A szolgalmi jog megszüntetése iránt a járásbíró-ságnál tessék keresetet indítani a község közönsége ellen. Ha azonban a gyalogutat csakugyan emberemlékezett óta használják, akkor az átjárás szolgalmi jogtól meg nem foszthatók.

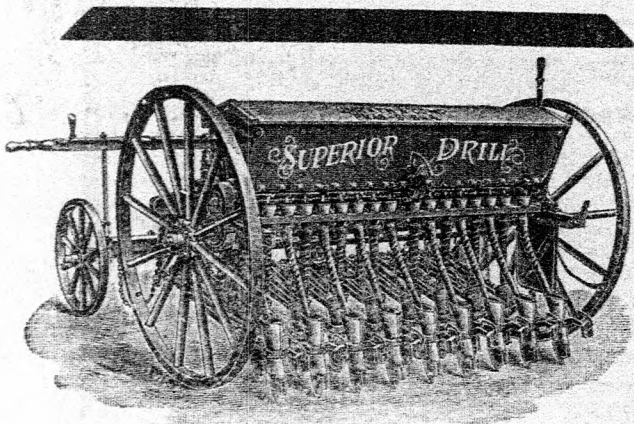
F. K. Direkt haszonbéri szerződésekkel foglalkozó könyvünk tudunkkal nincs. A haszonbérleti jogról azonban kitünő könyvet irt Krisztinkovich Iván dr., ebben a műben ismertetve van több kuriai határozat is, mely a haszonbérleti jogra vonatkozik, lapunkban egyébiránt jogi munkatársaink időről-dőre ismertetni szokták a Kurianak a haszonbérleti jogra vonatkozó elvi jelentőségű határozatait.

Előfizető. Tisztán vasbeton-építkezéssel foglalkozó magyar munkát nem ismerünk, azonban gazdasági építkezési szempontból igen részletesen tárgyalja e kérdést a „Patria” (Budapest) kiadásában még az őszszel megjelenő Szahlender-féle gazd. építészeti cz. mű II. kiadása.

E. G. Olyga. Lapunk sem munkás-, sem cseledközvetítéssel nem foglalkozhatik és így kívánságát őszinte sajnálatunkra nem teljesíthetjük. Tessék talán lapunk hirdetési rovatát igénybe venni. Többi kérdéseire szakrovatvezetőink fognak lapunk közelebbi számaiban válaszolni.

Tehnikus. Kérdésére mi felvilágosítást nem adhatunk, ellenben sziveskedjék a „Magyar ipar” szerkesztőségéhez, VI. Gróf Zichy Jenő-u. (Budapest) fordulni, ahonnan kérdésére készséggel megadják a kívánt felvilágosítást.

F. F. Sásd. Egy szántás és ugar egymást kizáró fogalmak, amennyiben. Hogy ugar legyen a parlag, ezt legalább háromszor kell szántani. Ön valószínűleg friss törésbe egy szántás után óhajt buzajt vetni, amit nem ajánlunk. Buza talajának elkészítése legalább két szántást igényel.

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer !!!—
!!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.

Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triőrök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Özoeséplőkészletek 12 HP.-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

A Bellán-féle kékvetőmag a legjobbak és azért, hogy mindkét végén pirosra vannak festve, felülmulhatatlan előnyököt is nyújtanak más gyártmányokkal szemben.

Árak:

	Szám	Hossza	ab Földmunka pr 1000 drb	Kor.
Mindennemű gabonának bekötéséhez	1	150	16.—	
	1a	145	15.50	
	2	150	14.50	
	2	145	14.—	
	2	140	13.50	
Tengeri-szárnak	2	110	11.50	
	3	120	10.—	
Repce, maglen, magrépa stb. bekötéséhez	3a	110	8.50	

Gyümölcsértékesítés

A Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezete nagyobb mennyiségű étkezési, főző- és must-almát, valamint diót keres értékesítés végett.

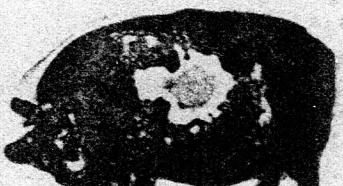
6573

Ide vonatkozó értesítések a szövetkezet címére, **Temesvár, Losonczy-tér 8.** intézendők.

ÚRL REZSŐ

SERTÉS BIZOMÁNYOS BUDAPEST, VIII., BÉRKÖCSIS-UTCA 12.

Sertéseket Telefon 97-05.

sovány és hizott sertésben a legmagasabb napi árákban értékesít.

6038

Telefon 97-05.

Kecsegei bér gazdaságunk megszűnése folytán eladásra kerül

1000 drb közepfinom kiváló tenyész anyajuh és 40 darab kos;

venni szándékozók kéretnek bővebb felvilágosításért **özv. Strasser Józsefné és fiai, Kecsegepuszta,** u. posta **Tolna-Tamási** fordulni.

6678

A peronoszpóra eghatékonyabb ellenszere a dr. Aschenbrandt-féle **bordói por**

amint azt nyolcz éves tapasztalatok igazolják. De a rézgálicz óriási (45 százalékos) áremelkedése folytán a **BORDÓI POR EGYUTTAL A LEGOLCSÓBB PERMETEZŐ-ANYAG.**

A lisztharmat legbiztosabb gyógy- és óvszere

a dr. Aschenbrandt-féle **rézkenpor**

mely a szőlőt egyuttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kg-os zsákban kilogrammonként	bordói por	82 fillér	rézkenpor	50 fillér
10 és 5	" "	" " 86	" "	" " 54
2	" "	" " 87	" "	" " 55

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben megrendelhető! Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld, megrendeléseket már most elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
 BUDAPEST (Központi Vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczéi: **BUDAFOKON.**

Értékesít beszállít, haramit, vadfőlt, tej-
 tormókat, tejfőt, zöldséget, gyümöl-
 cset, mézet és **MINDENMÉNY ÉLELMISZERT.**
 Hordóber-értékesítő osztály. • Égetett szecse-
 italok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület
 vezérképviselője.

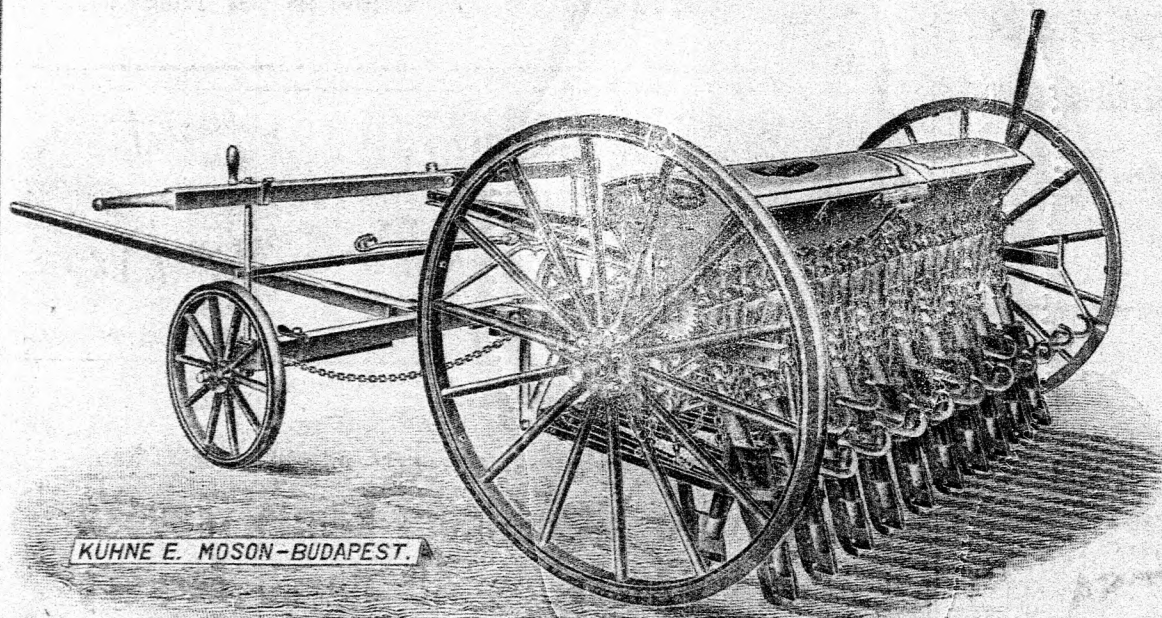
**A szövetséget tagjai kedvezményben részesít-
 nek. • • • Mindenemlértékesítéssel egyben
 állítanak nyújt felvilágosítást.**

Bogdány Lajos mérnök

Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 2.

Műszaki tanácsadó a mező-
 gazdasági ipar minden ágában 6079

Különlegesség: Szeszgyári berendezé-
 sek. Len- és kenderfel-
 dolgozó telepek. Conservgyári beren-
 dezések. Szeszgyárak korszerű átala-
 kítását a legjutányosabban elvállalja.

KUHNE E. MOSON-BUDAPEST.

Szabadalmazott tolókerekes
„MOSONI DRILL“ sorvetőgépek.
 Egy- és többvasu aczélekek.

Bipart altalajekék sekély szán-
 tásra az altalaj egyidejű mély lazításával.

Tárcsás boronák tarlóhántásra.

**Borsajtók, Szőlőszukók és Bo-
 gyózók** stb. elismert kitűnő kivitelben
 beszerezhetők.

KÜHNE E.

mezőgazdasági gépgyárából

MOSONBAN.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.

Eladó birtokok:

Bars m., közel a bpest—bécsi fővonalhoz, 2000 m. hold gazda-
 ság jó épületekkel és kastély 500,000 frt.

Borsod m., közel a vasúthoz, 1000 m. hold gazdaság és erdő
 szép kastélyllyal, 180,000 frt fundussal.

Gömör m., 5 km. nagyobb várostól, 1200 m. hold gazdaság
 megfelelő épületekkel és urilakkal 200,000 frt.

Komárom m., közel bpest—bécsi fővonalhoz, 350 m. hold
 gazdaság jó épületekkel és urilakkal 100,000 frt.

Nógrád m., közel a vasúthoz, 1600 magy. hold gazdaság és
 tölgyfaerdő új épületekkel, szép kastélyllyal 380,000 frt.

Pest m., 10 percz a vasúttól, 500 m. hold szántó, gyümölcsös
 és szőlő, jó gazdasági épületekkel, 100,000 frt felszereléssel.

Somogy m., vasut mentén, 1800 magy. hold kitűnő prima sik
 szántóföld és rét, nagyon jó épületekkel és urilakkal 540,000 frt.

Szilág m., 5 km. vasutól, 650 m. hold prima sik szántóföld
 és rét igen jó épületekkel és urilakkal, dohánytermelés 165,000 frt.

Szolnok-Doboka m., közel nagy városhoz, 1500 m. h. szántó,
 rét és értékes erdő jó épületekkel és kastélyllyal 216,000 frt.

Veszprém m., 10 percz a vasutállomástól, 1800 magy. hold
 gazdaság és értékes erdő nagyon jó épületekkel és urilakkal,
 felszereléssel 400,000 frt.

Beyer Károly Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12—85.

Kemendi ménes

mintegy száz darabból álló, két ménnel,
 részben, vagy egészben **eladó.** 6574

Szily Dezső, Ollár (Zala megye).

Eladó körisfa, sorta

250—340 cm. magas, százanként ab Válasz-
 ut-Bonczhida 26 koronáért báró Bánffy
 Ernő kolozs-borsai kertészetében. **Sztipa-
 nek Alajos,** kertész. 6595

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez 6550

tartós, tűzbiztos, szagtalan kátrányozást vagy egyéb mázólást nem igénylő **tetőfedőanyag.** „Bitumina“-val fedett tető bemészelve
 szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. **Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal**
 végeztetnek. **Aszfalt-elszigetelő lemezek minden méretben.**

KOLLÁR FERENCZ ÉS TÁRSA

Telefon-szám: 90—21.

Budapest, IX., Soroksári-ut 121. szám.

fedéllemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-
 és kátránytermékek vegyi gyára ::
 Sürgőnyozim: Karbalkoi Bpest.

KARTELEN KIVÜLI MŰTRÁGYÁK,

azonnali és őszi szállításra, répaszelet,
korpa és összes erőtakarmányok
legolcsóbb napi-árban szereshetők be a ..

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHITELBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NÁL

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCZA 5. SZÁM

Bankosztály: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknek
személyi hitelt kölcsönöket kezes nélkül.

X-ik tenyészállatvásár

Bern-Ostermundigen-ben (Schweiz).

1907 augusztus 28-30-ig.

Felhajtás 750 bika a szimmenthali fajtából 1/2-3 éves korig.
Ezen a svájci állattenyésztési szövetség által szervezett
kiállítási vásáron a legjobb alkalom nyílik

6583

**szimmenthali
fajtájú bikák**

vásárlásához. Közelebbi felvilágosítással szolgál az üzletvezető

J. Käppeli, Zollikofen bei Bern.

Gazdasági könyvviteli

nyomtatványokat

levélpapírokat

borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít

"PÁTRIA"IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk.**Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya**

főfeladatát tűzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb gazdálkodás
előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszertű gazdasági berendezés alapjait szolgáló tüzem-
tervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek tüzem-
mének ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek be-
rendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál. Elvállalja a gazdasági
számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Elvégzi a
gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zár-
latokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít.

Tanácsot ad a birtokbérbeadásnál, valamint mindennemű mező-
gazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben.

Gazdasági ügyekben jogi tanácsosul szolgál és vitás ügyekben
a választott szakbírói tisztelet elvállalja. Birtok és mindennemű mezőgazda-
sági értékebecsléseket végeztet.

A nála bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzkönyvileg
nyilvántartja.

Gazdatisztokat és egyéb képzetesebb gazd. személyzetet kere-
sítőket nyilvántart.

Nyilvántartásra bejelentetett:**Eladó birtok:**

200 m. hold Zalában, a Balaton partján, emeletes
14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű
kilitással. Kitűnő utak, vasútállomás 10 percz.
Fürdőtelepnek igen alkalmas. 1188

543 m. hold Zalában, egészséges helyen, vasut-
állomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel,
cseméntáruházzal, iparvágány s mérleggel, urilak-
lakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tu-
lajdonos: Zathureczky, Túrje. 1398

197 m. h. piliscsabai vonalon, fővárostól 39 km-re,
4 község között, orvos, gyógytár Nyergesujfalú,
Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztés-
sel, 8 h. szőlővel, cstrőekkel, magtárakkal, 2 nagy
pinczével, 5 szobás lakás üveges zárt verandával.

1407 m. hold Somogyban, vasútállomástól 6 km-re,
szeszgyárral és gőzmalommal. 8008

200 m. h. sik fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén
fekvő város határában, megfelelő épületekkel. 8349

370 m. hold Sárosmegyében, melyből 310 hold erdő,
uri lakással és 5 h. díszkertet, kövesut mentén. 3743

100 k. hold körüli I. o. hácskai föld, 15 percznyire a
vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától
8 percznyire, urilak és gyümölcsösök. 8851

500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól
2 km-re, kényelmes urilakkal. 4129

1015 k. hold Torontálban a Tisza és vasut men-
tén, köves uttal, egészszben avagy csakis egy
körülbelül 500 holdas része, gazdasági épüle-
tekkel. 4180

606 kat. hold Szilágy megyében, vasutal 7
kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold
dohányengedéllyel, kellő lak- és gazdasági épü-
letekkel. 4381

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

200 m. h. birtok 30-40 km-nyire a fővárostól. 455

800-1200 m. holdas birtok, kellő gazd. épüle-
tekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal.

400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut
mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas
és egészszegas lakással, árnyas kerttel.

Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal,
vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon.

400-1000 holdas birtok, melynek nagyrésze vág-
ható erdő. 2918

1000 holdig cserébe fővárosi házáért, egy tul-
nyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör,
Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 3378

400 holdas birtok Abauj megye déli részén. 3378

2-300 h. birtok, jó lakással és gazd. épü-
letekkel, város és vasut közelében. 3950

200 holdas birtok uri lakházzal, lehetőleg Kec-
kemét vidékén. 3982

**Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad-
ni bejelentéseket**

Az OMGE. üzemosztálya.

Haszonbérleti hirdetés.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevel uradalmához tartozó Középszevári pusztagazdaság (3422 hold 256 □ M, Pestmegye, vasútállomás Alsóabas vagy Kun-szentmiklósi) 1908. évi október hó 1-16-12 évi tartamra haszonbérbe adatik.

Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg 10% ával 1907. évi augusztus hó 31-ikéig alulírt uradalmi főtitkársághoz nyújtandók be, a hol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

Ráczkeve, 1907 július 16-án.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevel uradalmának cs. és kir. főtitkársága.

0661

19 drb tiszta **montafoni** (directe Tirolból importált anyák után)

11 darab bika, 8 drb üszőborju

7—8 hónaposok, **eladó.** Nagyvárad **Léderer és Kálmán-féle szeszgyár részvénytársaság.** 6585

Volt keszthelyi praxik!

EZ uton hívunk fel benneteket kedves praxitársaink, akik együtt végeztünk Keszthelyen 1872-ik évben, 35 éves találkozással ez év augusztus 31-én este a „Balatoni Hullám” vendéglőben Keszthelyen. Onnan szept. 2-án együtt megyünk a pécsi orsz. gazdakongresszusra. Kérünk benneteket, kik e felhívást olvassátok, minél szélesebb körben terjesszék.

6587

HORVÁTH KÁROLY, Keszthely,
IMREH ANTAL, Pördeföld, Páka,
KAYSER VILMOS, Bak. „ „

Alólírott nál **Alsó-Rajkon,** u. p.: Gelse, Zala megye, bérlet felosztása miatt **eladó** 130 darab rambouillet keresztezésű, ritka dus gyapjuval bíró, nagyobb részt **nőstény toklyó birka** és 10 darab fiatal **tenyészkos;** ugyanitt eladó egy Hofherr és Schrantz-féle alig 10 napig használt **lóherfejtőgép.** 6596

Koller István.

NINCS TÖBBÉ BŰZI

A **BOXODOR** felválték a legbiztosabb árnyékot magát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegsúlyú 6 kg. csomag bérmentve 7-80 K. (Elegendő 1 évre) 1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvétellel. Veszélytelenítő: 6591

Fodor Ferencz, Budapest,
VIII., Klafalady-utca 40. — Számos elismerő levél.

Eladó 20 drb 6 hónapos fejlett **tiszta vérű szépen**

yorkshire

azonnali, esetleg szeptemberi átvételre. **Báró Puteani családi gazdasága, Balaton-Ederics.** 6590

Az „**Ujnépi uradalomban**“ (u. p. Nagykiszta) jó tejelő egyedektől származó **vöröstarka telivér simmenthali bikák; telivér westfalai hussertés kanok és tenyészmalaczkok,** ugyiszintén „**Hanna**“, „**Petkusi**“ és „**Bestehorn**“ rozzféleségekből **vetőmag eladó.** 6588

Mezőgazdasági Lexikonról prospektust kívánatra küld a „Patria” r.-t. könyvkereskedése Budapest, Üllői-ut 25.

Kurtakeszi tejgazdaságban havonta **eladandó** lesz 5—6 darab lefejt

jó kondiczióban levő tehén

éves szerződésre, árajánlat írásban beadható, feltételek a gazdasági irodában megtudhatók, 6597 **Kurtakeszi gazdaság.**

Dr. BERNOLÁK KÁROLY szepesharaszti gazdasága előjegyzést elfogad:

1907 őszén szállítandó

friz kosokra és juhokra

Árajánlatot levélben küld

folyó év szeptember hó elején szállítandó **hatsoros HEINRICH-féle rozsrá,** mely 1905-ben 21-szeres, 1906-ban 18-szeres termést adott. A rozsa ára: 100 kg.-kint brutto netto helyett ab Markusfalu állomás 30 korona. — Rendelésnél félérték előlegként beküldendő.

Megrendelések **Dr. BERNOLÁK KÁROLY, HARASZT, Szepes megye** címre kéretnek. 6592

Nyomban a szentesítés után
megjelenik kiadásunkban az

Új cseléd-törvény

A gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény.

Jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta:

dr. VANTSÓ GYULA

Ára 1 kor. 50 fillér.

Megrendelésnél sziveskedjék postautalványon **1 korona 60 fillért előre** beküldeni, hogy a törvényt megjelenésekor azonnal **bérmentve** megküldhessük:

„Patria” r.-t. **gazdasági szak-
könyvkereskedés**
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Híres zala
tenyészrások
szárát 6 koronára és a megfelelő oszmozogást, szállítását, kőszekért, valamint az állatokkal szembeni ártalmak ellen, évek megérkezve, utánvétel nélkül: Fischer Izidor Zalaegerszegen. 1906

Vegyesek

Varró- és szabásati iskola
Kittentőn bevált módszerek alapján a legérdekesebb és legújabb technikákat nyújtja a varrás és szabászatban. Vidéki urleányok felvételnek teljes uti előkészítés. Erdélyi Budapest, VIII. ker., Rózsaszilárd u. 17., II. 5.

A Magyar gazdaságtudományok és erdőgazdálkodás országos egyesülete
ajánlja a földbirtokos és bérleti uraknak állásukhoz illő országyani bejelentési tagjai elhelyezésére. Az egyesület minden felvilágosítás és közvetítés teljes díjmentesen.

Mezőgazdák és erdőgazdálkodók nyugalomra való felkészítése
Közös biztosítást nyújt a nyugdíjra, rokkantságra, halálra és öregségi díjra, mezőgazdasági, erdőgazdálkodói és szőlő- és szőlőművelési ágazatok számára a legelőbb díjfeltételekkel, mert nem nyújtásukra alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjszabással és bővebb felvilágosítással szolgálnak az igazgatóság: Budapest, Kistelek, Üllői-utca 45. sz.

Hirdetmény
Zombor sz. kir. város f. lakóinak 1907. évi és 1908. tavaszi díjtarifája. Árjegyzék megjelent a kívánatra ingyen küldik. A hirdetmény biz. Zombor, Bácska. 1444

Géptulajdonosok és földbirtokosok figyelmébe!

Az Orsz. Gépszövetség elnöksége IX. Ferenc-körút 40. sz. szives figyelemre ajánlja állásukhoz illő tagjait, kik távol állanak minden nemzetközi s hazaelenes mozgalmaktól. A szövetség bármikor rendelkezik szak-képzett gépezetekkel minden rendű gépezetű; az állásukhoz illő díjtalan. 1495

Eladás

Alkalmi szorgoravétel
Schweighofer és Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttal feljebb. Pianinók 160 frt, új szorgora, vagy pianinó 250 frttől feljebb minden árban szorgora, eszimbalmó, hangszerek, helyes és vidéken, szorgoravétel munkások által, gyorsan oltson eszközöket. Reményi Kihely. A Magyar. Kir. Zeneakadémia szállítására Budapest, Király-utca 58. 6472

Eladó
181 gyűjtő, vasúti állomás közel, Talpárnak való. Ár 30.000 korona városi Török Gyula gazdasága Déna. 1496

Eladó
zöld takarmánynak való idej termései mustármag és szőlőbüköny. Jakabszilárd uradalom, Fejér megye. 1494

2 db 10-es cséplő
szalmafelhordóval, 7 angol maroktraktó aratógéppel, 2 lögrével, 5 szekér, 4 vízcsap és egyéb kiegészítéssel. 24-én reggel 8 óráig árverésen fog eladást. Gróf Apponyi Albert uradalma Osorvás. 1488

Tiszavideki búza vetőmag
melyek, melyek ez évben is 800 kgr. holdankénti átlagtermést adott, jutányosan beszerezhető. Kistelek, Budapest, V. Kálmán-utca 17. Csak 600 kgr.-on felül szállítandó. 1495

Nemesi birtok! 650 holdas, csinos uradalom, gazdasági épületekkel, árkokkal felszerelés, közeli vasúthoz 200-300 koronáért eladó. Csak komoly, direkt referenciáknak bemutatás. Összesen reicher Bernát Nagykanizsa. 1499/a

Hanna rozsvető
a legbővebb termő rozsvetőség, korán ér, a hőléstől nem szenved, így nem szorul meg. Nagyobb s száma és magtermes bármely rozsvetőségnél. Erőteljes mag után termelre, kirosztva, trüföve, vetésre előkészítve 11/2 frt. Minta kívánatra küldhető Zseny István gazdaságából Hala, Pest megye. 1501

Vetőgép
Friedländer-féle 13 raklárakból készült, 120 koronáért eladó. Tauber és Társa VII., Karoly-tér 18. 1514

Őszi borsó
teljesen kész, másfélkoros, 2 éves, bepakolt állapotban, 120 koronáért eladó. Ugron Zoltán Földművelésügyi miniszter. 1508

Polatsik Béla
ur gazdaságában Köttes-Ceicsal pályaudvar, míg a készlet tart, vetés célra kapható bőtermő óriás kalászú, nagy bokrosodású magos és erős szalmájú, megdőlésnek ellenálló 75-78 kg. hektoliterű, rozsa, vörös székelyben Köttes-Ceicsal állomáshoz 100 kg.-ként 24 koronával a pénz előzetes beutalása mellett. 1513

Perzsa szennel
elsőrendű szennel, 100 kg. hentesárú, szarvasmarha és sejtének való szennel, legelőbb pontossal kiszolgálás mellett szállít. Kuczik Gábor utódja Debreceni Lajos, Debrecen. Árjegyzék bérmentesen. 1508

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz

nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel cséplott lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot. Mezőgazdaságtan!

Írta: SZILÁRD GYULA a gróf Esterházy-féle eszékári földműv. lak. tanára. A könyv tartalma és beosztása röviden a következők:

I. RÉSZ. Általános növénytermelés. A növény, A talaj, Földművelés, Trágyázás, Vetés és vetések ápolása, Termények in-takarítása és elválasztása. — II. RÉSZ. Különböző növénytermelés. Gabonafélék, Hüvelyesek, káposzta, olajbogyó, szarvasmarhatermelés, Kert és szőlő, Konyhakertészet, Gyümölcskertészet, Szőlőművelés és metszés. — III. RÉSZ. Állattenyésztés. Az állatok, Állatok takarmányozása, Egészséges és beteg állatok ápolása, Állatnemesítés, Szarvasmarhatermelés, Lótenyésztés, Szarvasmarhatermelés, Kutyatenyésztés, Szarvasmarhatermelés, Hízótenyésztés, Hízótenyésztés. — V. RÉSZ. Gazdasági üzletvitel. Gazdaságok berendezése, Üzleti tökélet, Számadás és jóvádelemlés. — Árszámok köztében 5. — K. Megrendelhető a "Patria" r.-i. gárd. szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX. kerület, Üllői-utca 25. sz. 6521

Modern ipari kis hűtőgépeket
1000. védett „DIADAL” hűtő-berendezéseket felső jágréteggel külföldi gépek építetnek. Dr. Wagner és Társal egy. gyárak m. bet. társ. Budapest, IX., Tündő-u. 3. Wien, IX., Lustkandlg. 18. Elsőrangú referenciák. Prospektus ingyen és bérmentve. 6586

LEGYEK
konyhából, kamrából, mézszárakból, istállókból, vágóhidról biztosan elűzhetők, ha a falakat **Légy-Bonodorrall** meszeljük. Egy kg. elegendő 25 m² méter falnak, 5 kg. leírással 6 kor. frankó, utánvétel. Megrendelhető FODOR FERENCZ-nél, Budapest, VIII. ker., Kistelek-u. 40. — Számos elismertől. 6252

A belga óriási nyul
tenyésztése és ápolása. Írta: Mahacsek Ferencz. I. kor. 30 frt. előleges beutalás ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i. társ. Budapest, IX., Üllői-utca 25. 6577

Stádel-Torkos földmérő-taliga
kapható Stádel gépgyárban, Győrött. 6581

Széna
préselt állapotban kapható 1518

ifj. Widder Herman gabonabizományi cézgnél
Bpest, V., Dorottya-u. 11. 6577

Benzinmotorok
üzeme egyharmad részre csökkenthető szivógáz vagy nyersolajüzemre való átalakítás

foltyán. Teljes szavatosság a sikerért. BECK és GERGELY, Budapest, VI., Lomb-utca 29. szám. 6521

Mezőgazdasági kereskedelemtan.
Írta: KROLOPP HUGÓ.
Ezen, mezőgazdasági szakirodalmunkban hiányt pótló mű hivaiva van arra, hogy, a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjaival megismertesse. Bólti ára 10.— kor.
Megrendelhető a "Patria" r.-i. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-utca 25. szám. 6577

Vétel
Nagyutniki uradalom u. p. Zaguzsán Kraszó-Szörény-megyé, vess jó szénát, 16 herét és tengeri szénát. Ajánlatok fenti uradalomban benyújtandó. 1484

Uradalmi tejet
és teavaját bármely nagy mennyiségben megvételre keresnek Szántó Adolf és Társa tejgyárkereskedők, Budapest, VII., István-utca 87. sz. 6536

Lenmagot
minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett vásárol 6577

Krausz Hugó
terménykivitel üzlete Budapest, V. Szabadság-tér 6

Prima réti szénát, lóherét és Thymótfüvet
vesz 6581
legmagasabb árban, készpénzfizetés mellett Fritz Haase Nachf. Berlin, Bernauerstr. 47/c.

Bórlot
Keresek nek fekvésű, 400-500 magyar holdas, lehetőleg hűvös, szőlővel és jó talajú birtokot, hosszabb ideig tartó bérletre, 6000 forinttal, f. évi november hó elejéig, az 616 felszerelés átvevővel. Jó lakóház és gazdasági épületek kívánatosnak. Csak a kiadóhivatalban. 1440

Börheadó. Egyeszer magyar holdnyi kiterjedésű birtok, 130 m. hold donánytermeléssel, a birtokon vasútállomással, Borsodmegyében 1907 év október 1-től hosszabb időre bérbeadó. Részletes felvilágosítással szolgál Vértessy Tivadar gazdasági ügyintéző, Miskolc, Kossuth-utca 22. 1480

Birtokbérlet. Szolnok-Doboka kat. hold, állományát képező kiválóan alkalmas birtok, huzonbérbe adandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1197

Kiadó
Szilágy megyében a margittai állomástól 7 km. távolságra fekvő 900 hold szép fekvésű föld, melyben van 200 hold erdővel, 100 hold rét és legelő, a többi szántó, ehhez megfelelő gazdasági épületek. Tulajdonos Kóti Lajos Nagyszalonta. 1486

TIP!
Istállóban nélkülözhetetlen „Tip” légypapír.
Egy-egy légypapír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, bármilyen kifűtő takarmány!
100 darab 4 korona.
Detsinyi Frigyes BUDAPEST, V., Marokkói-u. 2.
A nevezett légypapírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom. 6414 Wahl Ferencz, jár. Állatorvos, Monor.

HÉVIZEN
abszolút száraz szobák, elsőrangú teljes ellátással, napi 9 és 12 koronáért megrendelhető a „HÉVIZ” Sanatorium és Gyógyászati Igazgatóságánál. Felvilágosítással szívesen szolgál az intézet főorvosa: Dr. SCHULHOF VILMOS, fűrdőorvos (Keszthely-Hévíz, Zala m.) Prospektus díjmentesen. Interurban telefon 34. 6588

A sertésvész gyógyítható!
Brummel Gyula állatorvos eljárása szerint. — Ezen szerzéstől éppen most jelent meg:
A SERTÉSVÉZS GYÓGYÍTÁSA
gazdák, állatorvosok, sertésenyésztők és hizalók használatára:
Ár 3 korona, melynek előleges beutalása ellenében bérmentve küldi meg a „Patria” r.-i. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-utca 25.

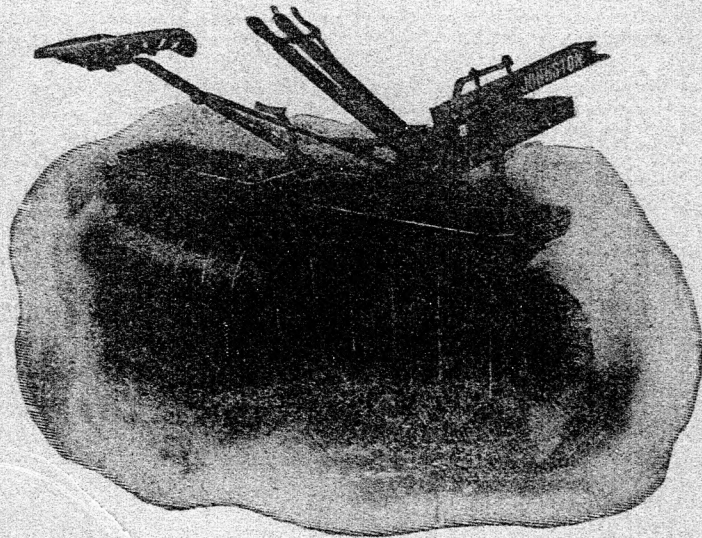
Birtokbérlet.
A Slavoniában, Verőcze megyében fekvő, a vočini uradalomhoz tartozó Hum-i gazdaság 1908 márczius 1-től kezdődőleg 12 évre bérbe adatik. A gazdaság a cs. és kir. szab. déli vasút Pivnica állomásától 6 km.-re fekszik, ahova közből épített országút vezet és következő kiterjedésű:
551 kat. hold szántó,
140 „ „ rét,
8 „ „ szőlő és kert,
263 „ „ legelő,
21 „ „ nem termőképessé
összesen 983 kat. hold.
A bérlet tárgyát képező gazdaság bármikor megtekinthető és kívánatra Pivnica állomásra kocsival küldetik. Bővebb felvilágosítást ad a vočini uradalom erdőigazgatósága. Vočini (Slavonia), 1907 júliusban. 6574

TARLÓHÁNTÁS

a legolesőbb, legczélszerűbb és legtökéletesebb módon

BÄCHER TÁRCSÁS BORONÁIVAL

végezhető. Teljesítmény 1 pár középerős igáslóval vagy egy pár ökörrel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválik.

ACZÉL EKÉK.

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélből készült ekefejjel

egyes egyetemes és többvasu ekéimet,

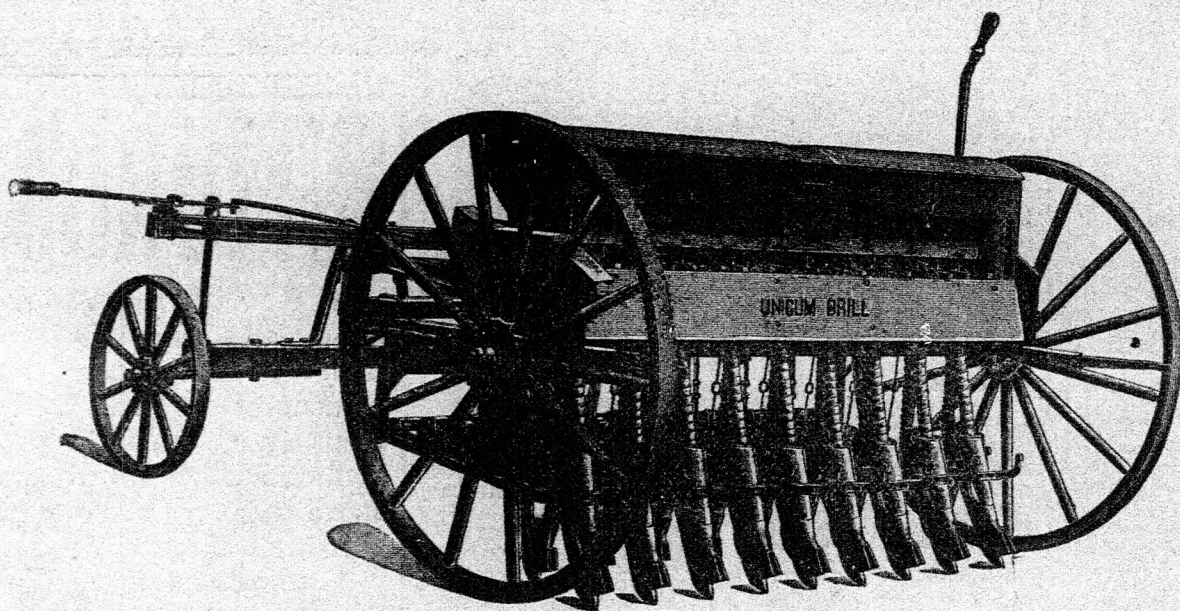
valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI., ker. Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az „UNICUM-DRILL”

vetőgépek iránt gazdatársainál.

Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetés 10 szög.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom ter- mékel, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé- nek kitételével közöljük. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza- ra szükségesség levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Szeptember hó 15 óra koros- lották megfizethető, szorgalmas, szerény és józan életűeknek, ki úgy az iskolai munkáiban, mint a gazdaság- ban kellő jártassággal bír. Megkötendőik úgy a magyar, mint a német nyelv szó- és írásbéli, esetleg még a tót nyelv szóbeli tudása. Fizetés 600 kor. és teljes ellátás. Fel- sőbb lelkületű végzettségűeknek nyújthat be folyamodványukat bizonyítványokkal, felső- serevire herceg Hohenlöbe urad. felügyelőség címre Morva-Szent-János, Pozsony m. 1448

Gépezéskövács kerestetik, a daruvárt béruradalmi központ- jára. Csak oly kis családú egy- nek pályázhatnak, kik nagy- borb gazdaságban ily méré- sében már levalóbb 10-15 évi működésről bizonyítvány- nyal bíróak. Az állás elfoglal- ható október, legkésőbb január elsőjén. J. vadalmárás évi 720 korona és konvenció bizonyít- ványokkal, melyek vissza nem küldetnek. Szarvas Imrén- nek Daruvár (Slavonia) küldendők. 1496

A daruvárt béruradalom Ala- jós-majori gazdaságban október 1-én kezdő- tisít állás betöltendő. Pá- lyázhatnak oly kis családú, szer- ény Igénű egyének, kik nagy- borb gazdaságban voltak. Előnyben részesülnek kik a magyar nyelven kitűnő bírók a német és horvát nyelvet is. Bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek. Szarvas Imrénnek Daruvár (Slavonia) küldendők. 1496

Nős ispán, mint segédlelt, azonnal alkalmá- szát nyerhet. Tehénészet keze- léséről jártasság előnyben részesül. Kérve nyelvi bizonyít- ványokkal, melyek vissza- küldetnek. Szarvas Imrénnek Daruvár (Slavonia) küldendők. 1477

Tehénészgazda kerestetik, a ki a majori felügyeletet végzi, értenie kell a borjunevelést, tejkezelést és jól tudjon fejni. Nős, kis csalá- dú és a ki 2-3 tehénrel is hozhat magával, előnyben ré- szesül. Az állás október 1-én töltendő be. Cím: N. Jucsi gaz- daság, posta Egyháza-Gelle (Po- zsony megye). 1491

Vadór kerestetik azonnali be- lépésre. Megkötendőik a futó- és röplövészet tenyésztésé- ben alapos jártasság, magyar és német nyelv bírása, némi erdőgazdálkodási ismeret. Bizonyít- ványokkal, melyek vissza nem küldetnek, igények meg- jelölésével Uradalmi Intézőség Rohoncz, Vas megye címre küldendők. 1492

Gazdaságban szép írásu fro- dalomok kerestetik. Ajánlatok Gyöz Jenő Tisza-Luzc címre küldendők. 1493

A vallási béruradalomban né- met, ki a kettős könyvtárban perfect mértékű, a ki a gazdaság- hoz némileg ért, alkalmazhat nyar. Belépés szeptember 15-én. Ajánlatok Béruradalom, Vá- laj címre kértetnek. 1497

Ispán, ki külső gazdasági mun- kálatokban, valamint sertésnevelés és tarka marha- nevelésben járta, azonnali be- lépésre felvételi. Továbbá ke- resztetik okt. elsőjéig belépésre egy tehénnevelési felügyelő, ki borjuneveléssel egybekötött tehénnevelést, valamint tejtisztelést teljes jártassággal bír. Előnyben részesül, ki essze- gyárral egybekötött gazdaság- ban a minőségben már hosszabb ideig működött. Folyamodvá- nyok bizonyítványokkal, felső- serevire, fizetési igények megjelölésével a Gyapolyi gas- daság számtervél hivatalához u. p. Biharfőlegyháza címzendők. 1504

Egy gazdasági segédlelt felvételt f. év okt. hó első napjától. Folyamodók, kik magasabb szakismerettel, némi gyakorlatl, ugyintén a mag- yar és német nyelv ismeretével bírnak, körvénnyük aug- usztus végéig okmányokkal együtt, melyek vissza nem adandók - nyújtsák be az illeté- kelt jóságigazgatóságokhoz. Ezen állás évi 1200 korona készpénz- fizetés, egy egyszerűen butoro- zott szobából álló lakás, továbbá fűtés és világításnal van egybe- kötve. Az alkalmazás egy próba- évre szól ideiglenes minőségben. Egy évi megelégedésre teljesí- teti szolgálata után az állás a fennálló szabályokon alapult nyugdíj jogosultsággal véglego- sított. Folyamodók csak jó bizonyítványokkal és ajánlatok- kal jelentkezhetnek. Szarvas Imrén, 1907 aug. 8. Herceg Windisoh- Graetz Lajos jóságigazgatósága, Szarvaspatak. 1500

2 gazdasági seréd nyerhet Károlyi László ur alföldi urad- alomban. A pályázatokat a reflektánsok adják be a lanti címre. A pályázatokat támo- gatni kell, hiteles gazdasági akadémiai végbizonnyítvány má- solatával és arcképpel. Dere- egyházi uradalom föltételeire Deregyháza, u. posta Szentos, Csongrád m. 1515

Százgyár vezető, ki egy- uttal kettős könyvtárban mértékű és ügy- es, azonnali belépésre kerestetik. Magyar és német nyelv ismerete okvetlen mag- kívánatik. Ajánlatok bizonyít- ványokkal, melyek vissza- küldetnek. Hatalmi béruradalomhoz, Glezthalom- ra küldendők. 1517

Gazdaszónyi állás betöl- tendő gróf Teleki Gyula urnál, Rév- bény. Megkötendőik az öze- szes gazdaszónyi teendőkhöz való érdeklődés és az elő- zetes, tejkészítés és baromfi- tenyésztés is. Évi fizetés 400 korona és teljes ellátás. Munkabíró, 35-50 év közti pályázók küldjék aján- latukat Wolff Ottó intézőség Révbény, p. Solt, Pest megye. 1519

Istállómas'ori állás folyó évi november 1-ére dunántúli uradalomban betöltendő. Feltételek meg- tudhatók dr. Kövess Béla ügyvéd irodájában Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 10. sz. 1512

Állást keresők

Gazdatiszt, Szakvizsgázt, 22 évi gyakorla- talt bíró, a gazdaság minden ágazatában teljesen jártas, 42 éves, ír., nős, gyermektelen, f. évi szeptember 1-re, esetleg előbb is állást keres. A magyar és német nyelvet azonban és írásban tökéletesen bírja. Gas- dasági könyvtárban jártas. Szíves megkeresések „Erdős- lyes, megbízható” jelleg alatt a kiadói hivatalba kéreznék. 1382

Műkertész, ki a kertészet- től nagy gőzma- lomban, jelenleg nagy gazdaság- ban van, november 1-re állást keres. Ajánlatot „Szakember” jelleg alatt a kiadói hiva- talba. 1418

Nőtlen gazdasági intéző, elemert szorgalmas, tisztelettel és gyakorlatl, gya- korlatl szakvizsgával pontos és megbízható, jó bizonyítványok- kal jan. 1-re, esetleg előbb is, állást keres. Cím: a kiadói hiva- talban. 1414

Szőlőkezelői állást keres 2 végzetten egyén, 4 évi gyakorla- talt, amely időt az elő- mező gazdaság, pinceszéle és ra- gyobb telepítés mellett töltöt- te. Elvállani kisebb mező- gazdasággal egybekötött na- gyobb szőlőtelep és pinceszé- leleket állást keres, vagy bármikor elfoglalhat. Cím: a kiadói hivatalban meg tudhat. 1386

Gazdatiszt f. év október elsőjéig állást keres 10 évi gyakorlattal, kaszál tanítá- szatnál gyakorlatl vizsrt jó eredménnyel tett, 34 éves, ír., nős, gyermektelen gazdasági, ki magyar, német és szerb nyelvet azonban és írásban tökéletesen bírja, tel- jesen megbízható, Erdős- lyes, jónan elölt, fárda- sá on nem ismerő, gada- sági önálló vezetés és könyvtárat teljesen ér- tem, gyakorlatl nagy intenzív képzés gada- sági ismeretével. Szíves megkeresések kár Burnáti, Zom- bor, Konári-utca 33. 1381

Gazdatiszt állást keres. Földművelés, nö- vénytérmet, állattenyésztés, állatgyógyászt, de különösen a sertésnevelés elleni okasrti véde- kérés, erdő-, szőlő- és pinces- kérés, nemkülönben az egy- szerű a kettős szántások elő- készítése és azoknál feltöl- viselésében teljes jártasság- gal bíró, 48 éves, ír., nős, káth. vallásu gazdasági, a ki jelenleg is egy mezőgazdasági hírnév- uradalomban mint szőlővező és szőlő kezeletésében mint szőlő- és pinceszőlőkezelő munká- mára, uradalom vagy egy nagyobb gazdaságban azonnali belépésű mint intéző vagy szőlővező szerény feltételek mellett alkalmazhatat kíván. Szí- ves megkeresések „Kiszá- rított” jelleg alatt a kiadói hiva- talba kéreznék. 1348

Mező- vagy tejgazdaság vezetését, szántást vagy ehhez hasonló állást keres 25 éves nős ember 8 évi gyakorlatl, je- lenleg mint gazdasági volt alkalmazva. Állást és 10-15 évi, vagy bármikor elfoglalhatja. K. József, Marosújvár. 1456

Szőlőtelep kezelésére ajánl- kom. Okasrti szántást, je- lenleg mint gazdasági volt alkalmazva. Állást és 10-15 évi, vagy bármikor elfoglalhatja. K. József, Marosújvár. 1456

Műkertész, nős, gyermektelen létezt minden ágazatban teljes szakvizsgával és hosszú ide- ről szóló kitűnő bizonyítványo- kkal, megfelelő állandó alkalmá- szat keres október belépésre. Szíves megkereséseket a kiadói hiva- talba továbbít. 1469

Intézői állást keres magyar- zom. Okasrti szántást, je- lenleg mint gazdasági volt alkalmazva. Állást és 10-15 évi, vagy bármikor elfoglalhatja. K. József, Marosújvár. 1456

Műkertész, nő- és diáker/ész, ki a kertészetnek az összes ágazatban jártas, állást keres. Takkos József Budapest, Zogló, Gyarmat-utca 45. 1458

Ispáni állást keres bérletmag- szánta miatt bármikor belépésre egy 20 éves r. káth. földművelő gazdasági szakisko- lak és a kaszál szőlőtelep tanfo- lyamok végzett egyén, több évi gyakorlatl, beszédi és ír. magya- rul németül. Cím: „Ambicó- zsa 1430” a kiadói hivatalba. 1480

Egy nőtlen, józan életű fiatal 23 éves ír., nős, műker- tész, jó bizonyítványokkal alkalmá- szat keres egy uradalomban, hol állandó otthona talál, mag- yar, német nyelven ír és be- szédi, a kertészet összes ágazatban jártas. Szíves megkeresések „M. P.” jelleg alatt a „Köztelek” la- phoz intézendők. 1474

Földművelés iskolát végzett 26 éves, ír., nős, józan, szorgalmas, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, a kertészet összes ágazatában jártas, különösen jártas a virág- és konyhakertészetben, október vagy november 1-re állást keres. Cím: Deák Ferenc, Kis-Lib- pusztá, u. p. ÜB5. 1473

Kertész, 30 éves, nős, józan, szorgalmas, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, a kertészet összes ágazatában jártas, különösen jártas a virág- és konyhakertészetben, október vagy november 1-re állást keres. Cím: Deák Ferenc, Kis-Lib- pusztá, u. p. ÜB5. 1473

Hirdetmény, A hőmérséklet- mérő, helyi magy. kir. földművelésiskola kétféve tanfo- lyamát 1907 évi szeptember hóban több, oly részben már katonakötelezettségének is ele- get tett fiatalaimból végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve, mint botos lépnek a munkafel- ügyelő, magtárak és gardák igen jól alkalmazhatók. Annyl- val is inkább, mert az igaz- gatóság ajánlataira csak azon végzett tanulók számíthatnak, kik szorgalmukkal becsületese- ségükkel, használatosságukkal és előmenetelükkel ezt meg- érdemlik. Szíves megkeresése- ket a bér megjelölésével a ki- az igazgatóság. 1479

27 évi gyakorlatl bíró sajtmester, ki minden- nemű eszmegyeit és vajot készíti és szakképpel rendel- kezik, a tehenészetet, azon- nal vagy későbbi belépésre állást keres, kora 37 éves, ír., nős, egy gyerek atya. Cím: Simon János sajtmester Tasnádszántó, Sallás megye. 1498

Jobb bérletben résztvenni óhajt a gazdaság minden ágá- ban jártas 30 éves, nőtlen fiatal ember, ki jelenleg egy nagyobb birtokot 7 óra önállóan kezel és 3-4 szarvasmalommal hozzá- járulna. Ajánlatok „E” jelleg alatt továbbít a ki- adói hivatal. 1505

Gyógykövacs, nős, gyermektelen, ki a tehen, azonnali belépésre, a ki lovaságnál e- minőségben, a ki szőlőkezelet és ugy az egészésgügyben, mint a kovács szakmába vágó összes munkához ért, ajánlatok ura- dalomba. Kívánata bizonyít- ványokkal küldeték. Cím: Mádél Jenő Vác, Laktanya- utca 2. szám. 1518

Ispánnak, esetleg kisebb gaz- daság vezetésére ajánlkozok novemberre, bérlet megszűnté miatt 47 éves, nős, kis családú, református, föld- művelésiskolát végzett egyén. Jelenleg 7 éve szolgál egy hely- len, 3-4 éves kistestű vesé- mentes tenyészokca eladó, úgy- intén több 2-4 éves ardeni ménesok. Cím: Halápi Oskár Bőhénye, Somogy megye. 1507

Állatok

25 darab számföldi vörö- s-fehér 8 éves, jól kifejlett tünd, Kutas béruradalomban posta Somogy-Kutas eladó. 1487

Eladó tehénállatok: 60 drb 2-4 éves kistestű vesé- mentes tenyészokca eladó, úgy- intén több 2-4 éves ardeni ménesok. Cím: Halápi Oskár Bőhénye, Somogy megye. 1508

Az Ihárosi béruradalomban folytat 13 darab bonyhádi fajta, igen jól fejlett állatok eladó. Cím: Béruradalom Iháros, posta és távirat Ihárosbény, Somogy megye. 1492

Eladó 3 drb tiszta faj német és 25 korona és 2 darab 10 hetes, darabonként 15 korona, kitűnő jó fajta német vizelőkől származnak és 4 drb foxterrier, 1 drb 1 éves szuka, ára 30 ko- rona és 3 drb 8 hetes, 2 szuka és egy him, ára darabonként 12 korona, vörö- és patkány- pusztításra kitűnően használ- hatók. A tiszta fajtaért keres- kedek. Szarvas Lajos erdőőr- Dégh, Veszprém m. 1510

Eladó 2 drb hosszú fehérezűrt házörz komondor, a kan 4 éves, nőstény 3 éves, szép kifejlett állatok, árak 120 korona. Aronkivül van szép 12 darab tisztafehér sárga orpington féléves kakas eladó, darabja 6 korona, Hőyebbel Zahoránszky Jánosnál Kaposujlak, posta Kaposvár. 1511

Men, 174 cm. magas, ötletgazdonyos pej, legye- telen. Apja: Primus angol tel- lér, belovapóva és kocsiba behajta, kitűnő tenyészokca, teljesen hibátlan rokontenyésztés elkerülése miatt eladó. 10 éves. Músey Gyula Palotás- Szentivány, u. p. Szabolc, postafiók 10. szám. 1496

Eladó „Párlatlan” 14 éves sárga 170 cm. magas angol tel- lér tenyész- men. Apja „Gunnery- bury, anyja „Panique” Buccaneer után Bőv- bb értesítéssel szolgát Kardos Ferenc Szeghalmon. 1490

Országosan törzskönyve- zett nagy fehér

Yorkshire

tenyészanyag állandóan be- szerezhető nagyeredű te- nyészetből. Idősebb álla- tokra előjegyzés szükséges.

Mesterházy Ernő Nagyeredű, Sopron m. 1510

Bonyhádi faj vöröstar-ka ökor- és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, to- vábbá hízalásra vagy já- romba való tarka ök- rököt, ugyintén hasas vagy friss fejű tehene- ket a legutányosabb ár- ban egyesség szerint bár- mily mennyiség szállításra vállalkozik

Neizer Antal, Dombóvár Tolsa megye

Igen szép, válogatott vörö- tar-ka simmentháj jellegű 1-2-3 éves

növendék-ökor és üszőborjukat ugyintén legprimább le- kötni való és

Jármosokreitt legutányosabb áron ajánlanak:

Klein Testvérek kereskedők **CZELLDÖMÖLK**

Megrendelések egyesség szerint bármikor is elfo- gadtatnak. Szarvas Lajos erdőőr- Dégh, Veszprém m. 1510

Elsőrendű fajjellegű vöröstar-ka ökor és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, to- vábbá hízalásra v. járomba való tarka ökrököt, ugy- intén hasas v. friss fejű tehene- ket a legutányosabb árban egyesség szerint bármily mennyiség szállításra vál- lakozunk 4163

Spitzer és Weller „ Kis-Czell ”

Muraközi hidegvérű (norl) Igás tenyész- lovak

vásárlásnál közvetlen a tenyésztőtől, segédke- zemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegy- zékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referen- ciák rendelkezésre állnak!

Címem: **Idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynksége **Csáktornya (Muraköz)**

Sürgönyözim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 5736

Bonyhádi friss fejű tehene- ket és tenyész-bikák jutá- nyos áron kaphatók minden héten kedden, szerden és csütörtöki napokon. Istál- lók Kispesten, Üllői-ut 24.

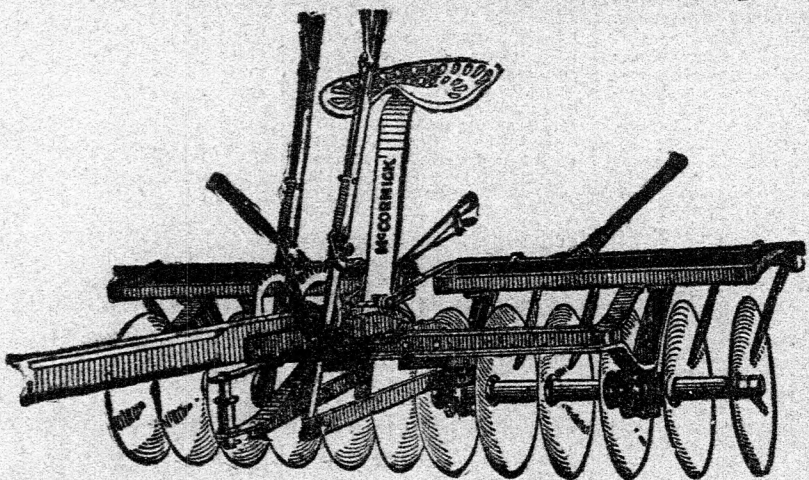
Telefon: Kispes 1. Levél- és sürgönyözim: **Flaschner Sándor** szarv tehénkereskedő **Bpest, Ferencz-körtel 40**

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigelozást szőlő-telepitésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alatti eszmemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.
gőzsántási vállalkozó

Tarlóhántás!

!! Kis erővel nagy teljesítmény !!

Mc Cormick tárcsás boronája munkaszé-
 lessége **180 centiméter**, pótol három darab hármasekét, vontatására
 elegendő 3 ló vagy 4 ökör.

Mc Cormick tárcsás boronája szállító-
 készülékkel van felszerelve, tehát köves uton is szállítható.

Használható: **tarlóhántásra, rögapritásra, lazításra a vetés elé, műtrágya-bekapálásra stb. stb.**

Referenciákkal szolgál: 0542

Mc Cormick magyarországi igazgatósága és főraktára
 Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 12. szám.

A SZEVEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Szegeden ajánl évek óta legjobban bevált és a külföldivel legalább is egyenlő minőségű

manila kévekötőfonalat aratógépekhez,
 mint egyedüli hazai gyártmányt

kg-ként körülbelül 300 méter hosszban, métermázsánként 125 korona árban bármely szükségleti állomásra bérmentve szállítva. Ajánl továbbá már évek óta legjobban bevált **gőzeke sodronyköteleket,** gazdasági kötélárut, valódi kenderzsákokat, fapecskes kévekötőt stb.

Oszi vetésre ajánljuk — a meddig a készlet tart — az általánosan elterjedt

Diószegi óriási buzánkat

mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyar-
 óvári m. kir. gazdasági akadémia növénykísérleti állomásának több buzafajtaival végzett vetési kísérlete szerint ugy szem, mint szalmahozamra nézve első helyen áll. — **Diószegi Czukorgyár, Diószeg** (Pozsony megye). 0556

Eladó franczia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmorin-Andrieux“-
 tól beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza **után-
 termés,** mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen
 téli időjárásoknak, valamint az idej nagy hőségnek kitűnően
 ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon
 ajánlatos még gyengébb talajra is. Ára vevő zsákjaiban szállítva
 100 kgr.-kint 24 korona. az zalabéri állomásunk, vételára
 előre fizetendő. Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség, Mikosd, per Zalabér. 0555

Gőzeke-acetylenlámpák

A közelgő idényre tanácsos már most ajánlatért fordulni

Bárdi József Automobil-Részvénytársasághoz
 Budapest, VI., Mozsár-utca 9. szám, Fővárosi Orfeum mellett.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
 gabona-
 burgonya-
 faszén-
 gyapju-

ZSÁK

kazal-
 repcze-
 behordási-
 rostaalj-
 waggon-

PONYVA

„HUNGÁRIA“ kettős kézi kéve-
 kötelek favéggel, Szőlőkötőző
 fonál kötelek, zsákzsinegek, ló-
 pokróczok, csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyar, kölcsön-
 intézet. Vétel, eladás és cserelés.

BUDAPEST, Arany-lános-utca 10.

Sürgényozim: NAGELA BUDAPEST Vidéki telefon: 35-92.